

Тамара Кржемінська

Веселе розмаїття

Казочки та вірші для малят

СЛОНеМЯтКО ХоТ

ЗНАХОДИТЬ ВІРНИХ ДРУЗІВ

Слоненятко Хоп знаходить вірних друзів

Маленьке Слоненятко на ймення Хоп проснулося раніше за дорослих слонів, відчувши, що вже пригріває вранішнє сонечко. Йому захотілося прогулятися до сніданку. Хоп витягнув хоботок спочатку вперед, потім підняв його вгору, наче робив зарядку, чмихнув задоволено носом, поворушив вухами і тихенько, як тільки зміг, відійшов від мами слонихи.

Попереду зеленів густий ліс. Саме туди і пішов Хоп. Він ішов і слухав співи пташок, милувався соковитою зеленню тропічних дерев, як ось побачив на лісовій галяві гойдалку. Вона була незвичайна - сплетена з віття ліан, що низько схилилися до землі довгими косами.

"Ото так гойдалка!" - захоплено вигукнув Хоп.

"Залюбки погойдаюся", - вирішив він.

Слоненятко тільки що всілося на гойдалку, як зачуло поруч веселий голосок: "Слонику, як тебе звуть?" то була чепурненька Мавпочка.

- Хоп.

- А мене Габі. Мавпочка привітно усміхалася, широко розкривши рота, показуючи маленькі білі зубки.

- Дозволь, будь ласка, погойдатися з тобою, - запросилася Мавпочка.

Хопу сподобалася ввічлива Габі і він подумав: "А чом би й ні. Удвох буде веселіше", - і вголос сказав: "Стрибай, Габі, на гойдалку. Охоче з тобою погойдаюся".

Мавпочка подякувала і за мить була на гойдалці. Хоп посунувся, даючи Габі місце поруч, якось бочком уместився на м'якій зеленій ліані, і друзі почали розгойдуватися.

Раптом хтось поруч нерішуче проказав: "Візьміть, будь ласка, і мене на гойдалку". То просилося смугасте, пухнасте Тигренятко. Мавпочка кумедно стулила губи трубочкою, звела оченята вгору, швидко заворочала ними і благально звернулися до Хопа: "Шановний Хопа, нехай Тигренятко погойдається з нами. Воно маленьке і нам на заваді не стане".

"Нехай", - добродушно відповів Хоп і запахтів, посовуючись, щоб вивільнити місце для Тигреняти. "Усі всілися зручно?" - запитало Слоненятко. "Так, так!" - відповіли звірята.

"Тож почнемо!" - гукнув Хоп і тільки почав розгойдувати гойдалку, як знову згори всі почули: "Дозвольте і мені хоч з краєчку примоститися на вашу гойдалку. Не відмовте, будь ласка". Всі подивилися вгору і побачили маленького Папугу.

"Сідай!" - закричали. "Нам буде веселіше".

Друзі почали спочатку повільно, потім все швидше і швидше розгойдуватися, аж поки гойдалка почала високо злітати над землею.

"Гайда,-гайда! Гойдалка зліта!" - весело співали вони. Раптом щось тріснуло, розпелися, розчепилися молоді тонкі віття, і Слоник, Мавпочка та Тигренятко попадали на землю, хто куди. Мавпочка закотилася в кущі, Слоненятко гепнулося не середину галявини, а Тигреня попискувало, сидючи на колючій траві.

- А мені зовсім не боляче, - сказала Мавпочка Габі і кумедно заворочала очима, щоб не виказати того, що їй насправді болить ніжка, яку вона подряпала гострою гілочкою куша.

- Я теж не забився, - промимрило Слононятко Хоп, хоча мало незамало собі хобота і ледь не плакало від болю. Хоп не хотів, щоб друзі помітили його слабкості.

- Ох, оці в'їдливі колючки. Вони повпиналися мені у хвостик, у м'яку шубку. Та дарма! Ми здорово покаталися на гойдалці. Гойдалка - клас! Погойдала нас! - проспівав Таті. Тільки Папуга Жако не постраждав, бо вчасно підстрибнув вгору над гойдалкою.

Слоник, Мавпочка і сірий Жако повиймали з хвостика і шубки Тигреняти шипаки і вже знову веселилися, радіючи ясному сонечку. Вони заспівали гарної пісеньки про сонце і дружбу:

Сонце сяє з висоти,
Легко разом нам іти.
У небі сонце сяє,
І дружба нас єднає.
Птахи вгорі співають,
Розваги нас чекають.
Тра-ля-лі-ля, тра-ля-ля,
Чути пісеньку здаля.
Стежиною ідуть топ-топ
Маленькі Таті, Габі, Хоп.

Ставало дедалі спекотніше. Деревя трохи розступилися. Попереду виднівся край берега, порослий кущами і травою.

- Мені жарко. Я хочу пити, - сказала Мавпочка.

- Я б теж не проти облитися прохолодною водою, - додало Слоненя. - Може, підемо до річки?

- Так, так, - одразу підтримав друзів Папуга Жако.

- Ура-а-а-а! До річки! - зраділо Тигренятко. Воно почало підстрибувати, вертітися, наче танцювало жвавого гопака.

- Але ж ми маємо бути обережні. У річці живуть крокодили. Таким маленьким, як ми, не можна ходити без дорослих, матусі і тата, - розсудливо застерегла Габі.

- Твоя правда, Габі, - каже Хоп - Та ми купатися не будемо, а тільки з берега трішечки похлюпаємося. Ви навіть не заходитимете у воду. Я наберу водички і поллю вас із хобота, от і все. Сподіваюсь, ви не проти?

- Гаразд, гаразд, прекрасно! - закричали звірята і сірий Папуга Жако.

Ми йдемо до річки
Прогулятись трішки.
Не злякались крокодила, -
Ненажеру крокодила.
Разом ми - велика сила
І збороти нас несила.
Стежкою ідуть топ-топ
Жако, Таті, Габі, Хоп.

Вони так гучно і весело співали, що Крокодил, який відпочивав у воді поблизу берега, почув маленьких хвалькуватих і дуже безпечних звірят.

"Ходіть, ходіть ближче до мене, малі дурники. Я вами смачненько поласую", - подумав Крокодил і глибше занурився у воду, щоб бути непомітним.

Коли друзі опинилися на березі річки, їх вразила спокійна голубінь води, що віддзеркалювала небо.

- Яка краса! - захоплено сказала Мавпочка.

- Яка краса, - повторив, мов луна, Таті.

Річка утворювала тиху заводь і була біля берега мілка. Хоп увійшов у воду, набрав її хоботом і почав обливати фонтаном бризок спочатку Таті, потім Габі. Вони задоволено кричали: "Хопі, будь ласка ще, ще!"

Жако не схотів обливатися, щоб не замочити пір'ячка. Тільки Хоп набрав води, щоб облити собі сину і голову, як спочатку відчув, що за ним хтось спостерігає, а потім і почув легкий сплеск води, ледь-ледь чутний. Аж ось із води показалися злі, з хижим блиском очиці невідомого Хопі створіння. Воно роззявило велику пащу з безліччю гострих зубів, яка грозилася от-от його проковтнути.

"Це, мабуть, Крокодил. Він мене з'їсть", - тільки і встиг подумати Хоп. Замалим цього не сталося, та Папуга Жако сміливо підлетів до Крокодила і дзьобнув йому в одне око, а потім у друге, і Крокодил вже не бачив Слоненяти.

Слоненятко, як нависала небезпека, ставав вправним і легко долав з мамою і іншими родичами доволі далекі відстані. От і тепер він, не гаючись, якнайшвидше кинувся до берега на своїх товстеньких ніжках, подав сигнал тривоги, а далі до всіх гукнув:

"Мерщій біжімо звідси, рятуймося від Крокодила, що чатував на нас. Дякувати Жакові, а то Крокодил пошматував би мене на шматки".

- Ах, ах! Тррр! Ах, ах! - пронизливо заверещала Мавпочка, вишкіривши зубки і побігла

вперед, спираючись на три коротенькі кінцівки. За нею котився смугастим клубочком Таті, а Жако летів поруч з ними.

Звірятка зупинилися далеко від річки. Вони захекалися і важко дихали, але були щасливі тим, що всі разом врятувалися.

- Я ж поп-п-переджала, - сказала Габі, ледве розчепивши зубки.

- Ото ж, маємо дослухатися мами і тата, коли вони забороняють нам, малюкам, далекі прогулянки самотійно, без них, - міркував уголос Таті.

- То я завинив перед вами, повівши до річки, не уявляючи, як це небезпечно. Вибачте, будь ласка, - хвилювалося маленьке Слоненя.

- Та чого там... Ми на тебе образи не тримаємо. На щастя все добре скінчилося. Головне, що ми держалися купи, а не побігли у кущі, хто куди, - сказав Жако.

На слові "кущі" Мавпочка подивилася на густі трав'янисті рослини, схожі на кущі, на яких росло дуже багато великих і маленьких бананів.

Габі аж засяяла, то була її улюблена їжа.

- Дивіться всі сюди! Ось ростуть банани! - закричала вона і почала рвати жовті ребристі, серповидно зігнуті плоди, яких сила-силенна росла на кожному суплідді. - Посмакуємо залюбки, - сказала Габі і почала роздавати банани друзям.

Слоник ухопив хоботом банан, потім ще, і ще, і смакував з величезним апетитом. Він уподобав солоденькі плоди. Маленькі оченята так і сяяли. "Смачно", - насилу вимовив він, бо рот був набитий бананами.

Тигреня, відкусивши шматочок банана, заходилося чмокати, вичавлюючи сік, закашлялося і ледь не вдавилось. Можливо, банан виявився недозрілий і терпкий, а більш того, що Таті вперше їв банан, він йому зовсім не сподобався, адже тигри не живляться бананами.

Мавпочка почала бити кулачками Таті по спині, допомагаючи проковтнути банан:

- Зараз тобі стане краще... Трішечки зачекай і стане краще...

- Мені вже покращало, - відповів Таті. - Дякую, Мавпочко.

Коли тривоги і захоплення минулися, папуга, який був доросліший за товаришів, нагадав:

- Вже час вирушати додому. Вас, мабуть, рідні кинулися шукати і дуже хвилюються. Ви ж, напевне, без дозволу пішли на прогулянку.?

- А й справді... Без дозволу... Що то буде?... - наверхібіг гукали звірята.

- Тож поспішаймо! Та перш ніж ми розійдемося, пообіцяймо, що ще зустрінемося при нагоді, що не забудемо один про одного, бо наша дружба випробувана на вірність, - сказав сірий Папуга Жако.

Слоник закивав хоботом на знак згоди: - Жако, ти врятував мене від крокодила, Габі нагодувала всіх солодкими бананами, а витівник Таті розвеселяв нас. Це ж здорово! Будемо і надалі дружити.

- А ти, Хопе, покатав нас на гойдалці, освіжив у спеку прохолодною водою з річки, - сказала Мавпочка і додала: - Трішечки сумно через те, що ми мусимо зараз розлучитися, але я пропоную

запам'ятати цю галявину з бананами і приходити сюди на прогулянку.

- Габі, це ж надзвичайно придумано! Ця галявина дуже гарна і її легко запам'ятати, - і собі зраділо веселе смугасте Тигреня. Йому теж хотілося сказати своїм друзям щось особливо тепле і приємне, але через хвилювання бракувало слів. Він зірвав зелений листочок і підніс Габі, а та з вдячністю поцілувала Таті в носа. Потім усі разом заспівали:

У небі сонце сяє,
І дружба нас єднає.
Птахи вгорі співають,
Нас зустрічі чекають.

Наш Жако - птах сміливий,
Слон Хопі - справедливий,
А Таті - витівник,
Скучати він не звик.

І з Габі весело завжди
Погратись можна залюбки.
Тра-ля-ля, тра-ля-ля...
Пісня чується здаля.

Стежиною ідуть "топ-топ",
Щасливі Таті, Габі, Хоп.
їх вірний Жако супроводить,
І з ними пісеньку виводить.

Грудень 2008 року

Відчиняють віконечко

у весну

пташині пісні –

мелодії

ДЗВІНКОВА МУЗИКА ЖИТТЯ

Вступ

Музику народжує сама Природа, сповняючи земне життя дивними мелодіями, які звучать скрізь і повсякчас, у всі пори року. Музика - небесна, музика - земна. Вона багатоголосна, вона навколо всього живого. Музика у звуках, які не з'являються нізвідки. Вона у явищах природи, у диханні землі.

Музика скрізь: у леготі пташок, у поклику тварин, вона у громовицях, у завиванні вітру, у шелесті трав, дощу, у гомоні струмків, річок, у шерхотінні листя, хвиль, у рокоті моря, таємничих звуках океану.

Вона у всьому, що живе, дихає, цвіте. Ми чуємо й слухаємо її то святкову, урочисту, величальну, піднесену, то сумну, прощальну, тривожну, музику ліричну, патріотичну, трагічну.

Вона зачаровує і кидає в безодню почуттів. Краса музики незбагненна й незрівнянна. Вона будить уяву людини, хвилює небайдуже серце, народжує мрії, плекає надії.

Людина, прислухаючись до навколишнього середовища, створює неповторні музичні шедеври, які є, не що інше, як відлуння почутого, та ніщо не може замінити музики Природи.

Доказом того є весняні пісні птахів, дзвінки, голосні, веселі, радісні. Тільки навесні народжується пісня-поклик.

ПЕРШІ ВЕСНЯНІ ПІСНІ В ПОЛІ

Коли весна погонить сніг, розведе його, коли з'являться пригріті сонечком широкі смуги землі, яка

задиміла, задихала теплом, з'являються перелітні птахи у полі, у лісі, у лузі, на водоймах.

Відчиняють віконечко у весну її вісники - жайворонки, які прилітають у поле одні з перших. Ось раптом високо-високо в небі задзвеніла чарівна кришталева пісенька - дзвіночок. То жайворонки після того, як перепочинуть після перельоту на рідні стерні, заспівали у світлі ясного сонечка. Якщо вранці співають жайворонки, знайте: попереду на вас чекає дивний, теплий, ясний день. "Жив, жив я, і про це пісенька моя", начебто розповідає весела пташка. Перша пісенька жайворонка, як умовний сигнал багатьом птахам, що живуть біля полів, у луках, що весна саме тут одержала перемогу і що всім-всім пернатим, які чекають на цю перемогу, час повертатися додому.

За жайворонками на поля прилітають кулики-чайки (рос. чибіс). "Чиї-ві, чиї-ві", - вигукують кулики й злітають високо вгору, їхні віртуозні злети, польоти, крики здаються тривожними, але вони вказують на початок веселої гри. Гніздяться кулики переважно

на луках. Проте дуже часто гнізда цих птахів зустрічаються й у полі. З одним надзвичайним куликом-чайкою ми вже познайомилися й вже не сплутаєш його з іншими куликами, почувши його пронизливий крик: "Чиї-ві".

Пташка одуд, нарядний, зі строкатим чубчиком, належить до красенів-птахів. Дізнатися про те, що у вашій місцевості водяться одуди, можна по голосу. Прилітають одуди рано й спочатку туляться біля житла, біля скотних дворів, а потім влаштовують своє житло в дуплах дерев. Його пісня схожа на голос дуди. Співає, немов дударик дудить: "Ду-ду, ду-ду". Пісенька цієї руденької пташки "У-ду-дуд, у-ду-дуд" більш за все позначається на її йменні - одуд.

Сіру славку, виділяючи її з численних видів славок, можна запримітити під час її співу. Частенько

ця пташка співає, літаючи. Співає й пурхає, і ллється її кваплива пісенька - дзюркіт, пісенька-щебет, пісенька-говірка: "Ві-чи, рі-чи, ві-чи...", а далі гугняве "Вед-вед-вед,

вед-вед-вед..."

Радіє у полі перепілочка, що ширшають ниви. "Спать-пора, спать-пора", - виспіває вона.

Співають птахи, співають поля, співає земля.

ВЕСНА У ЛУКАХ

Не менш голосисті, співучі луки, не менш осяйна їхня краса. Вони дивують, тішать зір неповторною гамою фарб, кольорів, різноманітністю фауни і флори, вони дивують слух незбагненними звуками, неперевершеними мелодіями - мелодіями життя, які вони отримують у дарунок від вдячних своїх мешканців, закоханих у свої луки, вірних і відданих.

Тільки ще вчора на річці міцно трималася крига, а сьогодні сонечко пригріло так, що біля берегів з-під криги з'явилася перша смужка весняної води. Смужка дедалі ширшає, і все далі від берегів відходить кромка криги. А незабаром зашумує повинь, свавільна, нестримна, бурхлива. До неї приєднається веселе дзюрчання струмочків, переливчастий дзвін, або рішучий голосний гомін річкових вод, які торують собі шлях, пробиваючись крізь зарості, через місточки, загатки далі й далі вперед.

Коли вода тільки-що вийде на болотяну луговину, раптом вранці почується гучне, наполегливе "Кря-кря, кря-кря..." то подає голос дика качка-крячка, яка разом з іншими качками прилетіла з півдня.

"Кря-кря, кря-кря", - гукає качка, у відповідь до неї селезень: "Жв'як- жв'як, жв'як-жв'як...". Це має означати, що скоро серед високих купин з'явиться гніздо, а потім - качата. А поки що на болоті з'явилися ще дві маленькі качечки. Вони теж сіли на воду й одразу подали свій різкий тріскучий

крик: "Керр-керр, керр-керр..." Ці звуки вигукує селезень чирок-тріскун, а чирянка відповідає, тільки дещо ніжніше: "Кря-кря, кря-кря..."

Велика кількість різних птахів селяться на болотах, луках, водоймах. Вони несуть свої пісні рідному краю.

Чи доводилося вам коли-небудь бачити, як повертаються додому журавлі? Вони з'являються вслід за жайворонками, куликами, качками. Ось з'явився з-за лісу великий широкий клин. "Куу-ррли, куу-ррли..." Журавлі кружляють над полем і сідають на теплі вологі смуги торішньої ниви. Там, походжаючи неквапливо, вони вишукують зерно, яке зростило восени, або горошини. Тут, у полі, вони залишаються на ночівлю, а вранці знову піднімаються в небо й мовчки полетять до свого болота.

"Га-га,, га-га, га-га", - ще здалеку чується ясний крик гусей; "Кри-скри, кри-скри", - спокійно перемовляються білі птахи, і все далі й далі летить лебедина згряя туди, де прийшло велике тепло, де весна дісталася весна озер і річок.

Як у лузі піднімуться високі стебла-метілки конського щавлю, можна чекати на дубровника. Ви його побачите й почуєте. Почуєте пісню дубровника, пам'ятайте: інших пісень ні в полі, ні в лузі не додасться. Дубровник - останній соліст, прибувший до весняного концерту. Пташина з дуже темною голівкою й з дуже жовтою грудкою всілася на верхівку конського щавлю-метілки й чисто, прозоро виводить: "Філю-філю, філі-філі, тілі-тілі, ч'ю-ч'ю". Ці чотири звучні приємні колінця складають пісеньку красеня - дубровника.

У лузі, на водоймах народжуються свої, тільки їм притаманні мелодії-фантазії, мелодії-гімни, прекрасні й зичні, барвисті й різнокольорові, як луки, озера й річки влітку.

Влітку вони дихають, наповняючи довкілля ароматом соковитих, духмяних, шовкових трав, барвистих квітів. Луки відсвічують зеленим смарагдом, утворюють зітканий майстринею Природою чудовий килим. Навіть небеса задивляються на цю красу. Блакитне небо хлюпає на землю, на воду свою синяву, ясне сонечко сіє тепло, рясний дощик зволожує, освіжає рослини, вранішня й вечірня роса напуває їх.

Хвилюються трави, дзвенять квіти, киваючи голівками, утворюючи свою музичну симфонію. Блакитні, білі, жовті, червоні, сині, фіолетові, рожеві, зелені вони квітнуть, виграючи всіма барвами спектру.

Розкішні верби схилилися над водою, купаючи в ній свої довгі зелені коси. Тече річечка, хлюпоче водиця, ніжно виспівую, вплітаючи свої гами до загальної музики. На воді, як у дзеркалі, виникають дивні картини з світла й тіні, яку кидають прибережні дерева й кущі, зазираючи у воду. На водяній поверхні виблискують стрибунці-світлячки - золоті блискітки, що йдуть від сонячних промінців, та й саме цікаве сонечко пірнає в прохолодну воду, гойдається на збурених вітриком хвилях, як чаєня.

Химерні білі хмаринки то з'являються, милуючись на себе, у воді, то зникають безслідно. На зеленому лататті красуються, мов панни, білі, жовті водяні лілеї. Сонно шелестить очерет. Його спокій порушують птахи та жаби, які заводять весільні пісні. Сила-силенна птаства водиться на луках, болотах, річках. І всі вони по-своєму несуть радість, свою любов заради продовження роду, заради того, щоб знову повернутися сюди, до свого рідного дому, долаючи великі відстані, ризикуючи життям. Птахи живуть на дозвіллі, відчують красу, що навколо них, тому й співають так колоритно й радісно.

ЛІСОВІ ПІСНІ – ВЕСНЯНКИ

Весна до лісу приходить значно пізніше. Якщо на луках, у полі вона вже повністю панує, то до лісу поки що й не зазірала, начебто туди її не пускають крижані замети. Тому й не чути нових голосів весняних - у лісі досі звучать барабани дятлів: "Тррр-тук, тррр-тук..."

*"...Як зачуєте в ліску,
Наче дріб дзвентить, "тррр-тук",
То веселі барабани -
Дятли виграють вже зрання..."*
Т.Кржемінська

Справжнє тепло приходить неочікувано слідом за південним вітром, який зібрав хмари над лісом, і з цих хмар пішов перший весняний дощ. Вранці після дощу з'явився туман, наперебій загомоніли весняні струмки, снігу як не бувало, тільки під березами і ялинами біліють останні клаптики снігу, які зникають прямо на очах.

Саме такого ранку чути неголосні, але чисті голоси: "Пінь-пінь, пінь-пінь", а далі ще: "Пінь-пінь, пінь-пінь..." Це зяблик подає знак, що весна вже прийшла. Мине деякий час, і він на повну силу заявить, що весна хазяйнує вже скрізь. Тоді його пісня зазвучить по-новому: "Ф'ю-ф'ю, ф'ю-ф'ю, ля-ля-віч" І на цю пісню відгукнеться другий, третій...

"Весна прийшла - знак зяблик подає:

*"... Пінь-пінь".— мов на сопілці виграває.
А після дощукі співає:
"Ф'ю-ф'ю, ля-ля-віч", - витинає.
Т.Кржеміньська*

З прильотом зябликів ліс оживає . Ось з кущів доноситься поклик вільшанки (малинівки): "Тік-тік-тік", - співає вона в надвечір'ї. Поки промені сонця ще не згасли, поки сяє ще останній промінчик, на верхівці дерева всілася маленька пташка з палаючою на сонці грудкою і раз по раз виводить своєї пісеньки. Відомо, що вільшанка прилітає до лісу, тільки-но зацвіте вільха, тільки-но на її гілочках з'являться перші нарядні сережки. Так розпорядилася природа: зацвіте вільха - прилетить, заспіває вільшанка-малинівка.

Велике, веселе свято настає у лісі, коли прилітають дрозди. Скільки метушні, свисту, шуму, щебету! Ліс остаточно звільняється від зимової сплячки, оживає. Дрозди скрізь і всюди: внизу, вгорі, попереду, позаду, спритні, швидкі. І їхній глибокий мелодичний флейтовий спів-свист порушує вечірню тишу весняного лісу.

Це доброзичливий лісний чарівник посилає свої вітання надзвичайною піснею. Та коли йому загрожує небезпека, сторожкий дрізд застерезливо кричить: "Так-так-так-так". Птахи і навіть звірі по-своєму довіряють дроздові, стихають, придивляючись, прислухаючись.

У лісі мешкають багато різновидів дроздів. Усіх їх можна побачити біля горобини, ягідки якої вони

полюбляють понад усе. Без пісень цих пташок ранньовесняний ліс навряд чи був би таким загадковим і таємничим.

*"Ліс весняний аж завмирає,
Коли цей чарівник співає.
Глибокий, мелодичний свист
Дрізд посилає на весь ліс"
Т.Кржемінська*

Наприкінці квітня прилітає з теплих країн: Африки, Аравійського півострову вівчарик-ковалик (рос. пеночка-весничка). Її пісні звучать за піснями зябликів, вільшанок, дроздів. "Тень-тінь, тень-тінь..." виводить дзвінко пташка своє першої пісеньки-веснянки. Улюблені її місця - світлі узлісся, світлі галявини.

Вівчарики й славки - близькі родичі, вони належать до родини славкових. Про сіру славку згадувалось вище, а славка-чорноголівка має такі співочі здібності, як у дрозда. Її пісня складна: колінець з 10-15 чистого, дзвінкого звучання-свисту. Якщо інші славки мешкають у світлих лісах, то славка-чорноголівка у темних лісах, де є густий темний підлісок.

На початку березня до лісу прилітає вівсянка. Її пісенька вельми привітна ранньої весни. Це - пісенька-дзвіночок: "Тінь-тінь, тінь-тінь-с-і-ііі", співає жовтогруда пташка, сидючи на вершечку гілочки верби-красноталю.

Саме з таких слів складаються всі пісні птахів. Саме

так співає під вікном велика синиця: "Тень-тень, день-день, дінь-дінь, тінь-тінь..."

Гаї, ліси, діброви теж не мовчать. Вони, шумлять, хвилюються, озиваються, кличуть, вони розцвітають.

*"Гаї шумлять - я слухаю,
Хмарки біжать - милуюся.
Милуюся, дивуюся,
Чого мені так весело?.."*
П.Тичина

А й справді любо й весело. Одягає сережки вільха, на зелених ялинових лапах звабливо виблискують ялинові шишки, ось-ось тріснуть березові бруньки, з-під снігу пробивається весняна красуня - сон-трава, а за нею пускає перші стрілочки ніжна конвалія. І це тільки початок весняного буяння.

Коли зміцніє лист берези, та так, що може утримати краплину вранішньої рости, можна зустрічати солов'я. Цей славетний співець прилітає до лісу, щоб напитися роси з березового листу. "Віть-віть-віть", - чується його гучний зичний посвист, а потім пауза, а далі - трель. Трель покотилася, на мить зупинилася, а за нею - часте повторювання: "Чок-чок-чок". І знову свист, трелі, чокання, щебет - незбагненна різноманітна музика-фантазія.

Пташка горихвістка прилітає у другій половині квітня. Її частенько можна побачити біля будинку, у садку, у заростях парку, на краю світлого лісового узлісся. У самця горихвістки низ голівки і горлянка чорні, хвостик яскраво-рудий. За цей, начебто палаючий, хвостик і

називають пташку горихвістка. Самочка простенька, сіренька, та яскравий рудий хвостик видає цю пташку. "Ф'ю-іть-ті-тік-ф'юіть", - вигукує горихвістка, перелітаючи з гілки на гілку, весь час дрібно й часто посмикуючи своїм яскраво-рудим хвостиком.

Про те, що останні запізнiлі мандрівники повинні повернутися додому, розкажуть стрижі. Вони завершують останню хвилю весняних переселень. Одночасно з ними наприкінці травня прилітають золоті птахи-іволги. Серед пернатих багато красивих екзотичних птахів:

є птахи, одягнені в золотий одяг, але тільки іволгу можна назвати золотою. Дивний наряд золотий наряд іволги-самця оторочений чорним оксамитом. "Фіу-ліу", - чисте флейтове звучання самки й самця іволги. "Фіу-ліу", - гучно лунає на весь ліс неповторна прозора мелодія - пісенька іволги.

Прилетить до лісу іволга і майже за нею - радісна зустріч: ось на гілці черемхи, що високо піднялася над іншими кущами, з'явилась темно-червона пташка й голосно, скільки є сили заявила про своє нещодавнє повернення: "Вітю-відел, вітю-відел"... "Чечевицю-відел..." по-різному виспіває чечевиця.

ПІСЕННА ФЕЄРІЯ У МІСТАХ, СЕЛАХ

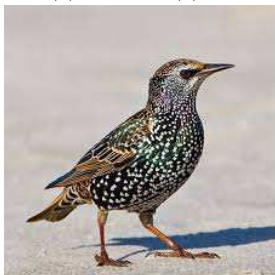
Завжди весна приходить спочатку у село, у селище, у місто. У полі, у лісі ще лежить сніг, під вікном будинків на сонечку ширшають перші калюжі, біжать перші весняні струмочки. За містом,

за селом на горбочках з-під снігу визирнули перші клапті відтанувшої землі. Земля запарує вже й під густими, розлогими вербами, що стоять біля води. Синички

відспівали: "Тілі-ві, тілі-ві... покинь сани, бери віз",— радісно вітаючи прихід весни, подались до лісу й тепер виспівують тільки там. І ось завітали перші перелітні вісники-гінці відважні граки. За граками сліднують додому шпаки, але тільки тоді, коли сніг розтане і збіжить водицею.

Як дні стануть теплими, ясними, шпаки навідаються до своїх торішніх домівок, розшукають

нові й, вмостившись на дах своєї нової квартири, щосили заспівають своїх шпачиних пісеньок. Ці пісні веселі, запальні й ненав'язливі. Вони багатоголосі, бо шпак, по суті, пересмішник. Він наслідує багатьох птахів у мистецтві

співу. Його пісні дивні. Почує, як скриплять двері, вставить цей звук до своєї пісеньки. Більша частина його співу - це свист, скрип, тріск. Шпаки доволі успішно наслідують квакання жаб, нявчання кішок, гавкіт собак. Та пісні шпака для нас приємні, бажані, тому що вони по-справжньому перші весняні пісні під нашим вікном.

Пісенна музика птахів припиняється тоді, коли з'являються пташенята. Для дорослих птахів настає час клопоту, турботи за підростаючим потомством. Стихають пісні на полях, на луках, у полі, лісі. Біля будівель тільки тріскотять метушливі, сварливі горобці, та шугають заклопотані ластівки, перемовляючись про щось поміж собою.

Ми вдячні весні і її вісникам
за те, що вони дарують нам
пісенний музичний дивосвіт, в
якому виразно звучать почуття
радості, кохання, любові до
рідного Краю, пристрасті й жаги.

Високі життєві почуття, сповнені сили, мужності,
краси, відданості, вірності тому, що вони вважають за
свою домівку, за свою Батьківщину.

Ці пісні надихають людину, підносять її над
труднощами земного буття. Їхня
краса не залишає байдужим чутливе
людське серце. Багато віршів
присвячено весні у лузі, у лісі, у
полі. Вони яскраво висвітлюють
прекрасну пору року з її піснями,
леготом пташиним, з шумом лісів,
гаїв, світлим дзюрчанням водиці, з ясними
променями сонечка, з першим запахом відтанувшої
землі й ароматами квітів, народжених нею.

*"Гаї шумлять - я слухаю,
Хмарки біжать - милуюся.
Милуюся, дивуюся,
Чого мені так весело?.."*
П.Тичина

*"Стояла я і слухала весну,
Вона мені багато говорила,
Співала пісню дзвінку, голосну,
То знов таємно-тихо шепотіла..."*
Л.Українка

*"А я у гай ходила
По квітку ось яку.
А там дерева: "люлі",*

*І все отак зозулі:
"Ку-ку, ку-ку..."
П.Тичина*

Про всіх весняних птахів неможливо написати, але й тих птахів з їхніми піснями, про яких я оповіла, достатньо, щоб мати уяву про них самих і про їхні дивовижні пісні, які звучать як заклик до світла й добра.

Нрѣвѣт Крѣткѣ Бѣе

Привіт Крихітко Еве.

Казка

Зорі, як і люди, народжуються, живуть і вмирають. Тільки з зірками все відбувається в Космосі. Їхній вік обчислюється мільярдами світлових років. Навіть, коли зірки згасають, то їхнє світло ще незчисленні роки ллється на землю, бо відстань від зірки до землі, яку долає зоряне сяйво, потребує багато світлового часу, а саме - отих мільярдів або мільйонів світлових років, беручи до уваги те, в якій Галактиці знаходяться зірки.

Моя казочка піде про зірочку не земну, а космічну, і розпочну я її з того, де і як Зірочка народилася і що з нею відбулося. Звісно, якщо задля цього мені вистачить фантазії, бо свідком подій я сама, звісно, не була.

Так ось, наша Зірочка, про яку піде мова, походить від пульсуючої перемінної Зірки - Гігантського Пульсару, яка вибухнула одного разу в Космосі, й розпалася на безліч нових зірок, які в науці називаються нейтронні наднові зірки. Чому Гігантський Пульсар вважався перемінною зіркою? Бо ця зірка несла в космічний простір потужне світло і могла змінювати своє сяйво. А чому вона вибухнула? А тому, що вона дуже швидко оберталася, накопичуючи внаслідок свого обертання дуже потужну енергію. За мільйони років свого існування зірка накопичила стільки енергії, що вже не вмещувала її в собі, тому й вибухнула, пославши в Космос багато розпечених уламків - великих і малих зірочок. Ці наднові зірочки розлетілися в Космосі, хто куди.

Серед них була і зірочка, про яку я розповім далі. Хоча історія народження Зірочки дуже давня, але в казочці все відбувається за наших часів.

Відтоді, як Зірочка потрапила в зоряний світ, вона ввесь час оберталася й оберталася. Це була самостійна доросла потужна Зірочка - джерело Космічних променів.

"Я - сяйво, і маю ще яскравіше сяяти, а задля цього я обертатимусь якомога швидше", - думала Зірочка, відчуваючи, як з кожним обертом вона стає могутнішою яскравішою надною Зіркою Галактики, що називається Чумацький Шлях.

Зірочка перебувала у Світі постійного руху, суцільної круговерті - Сонце, зірки, супутники сузір'я, планети, їхні супутники, комети і безліч космічних тіл обертаються, несуться з неймовірною швидкістю, падають, вибухають, згасають, спалахують. Це дивне-диво і є життя Космосу.

Наша Земля - Планета Сонячної системи, Галактики Чумацький Шлях, де і знаходилась Зірочка-Пульсар. Земля осягається променями Сонця. Потужне світло зірок теж летить на Землю через Небесну Сферу. Люди вивчають Зоряне небо - зірки. Зірки відкривають землянам багато таємниць Всесвіту, допомагають зрозуміти його явища і явища Природи, по зірках прокладають шляхи у морі й на суші.

Одного разу світло Зірочки пробилось крізь морок Космосу до Землі і впало на поверхню води моря, яке на той час було спокійне. Зірочка побачила відбиток - своє відображення у воді, а ще - відображення Сонця й багатьох зірок.

"Невже це ще одне небо з Сонцем і зірками там унизу?" - дивувалася Зірочка. "Та ні ж бо! Сонце і зірки на місці." - міркувала Зірочка, а тоді, коли побачила і своє відображення у воді, зрозуміла й

вигукнула: "Це моє світло сягнуло так далеко, у світ досі небачений мною й невідомий мені. А то я відсвічуюсь, то мій відбиток. Ах, як цікаво!" Вона замигтіла, і її відображення відповіло їй тим же. Так дійсно, Зірочка побачила у воді, як у дзеркалі своє відображення. Ось воно загойдалося, бо на морі здійнялися невеличкі хвилі.

"Як весело! Як любо!" - вигукнула Зірочка і всілася на морську хвилю, яка понесла її далеко вперед. Потім Зірочка пірнула в прозору глибіню, а затим виринула на поверхню моря. Вона побачила, як Сонце і зірки, відсвічуючись, разом утворили яскраву феєрію. Міріади осяйних блискіток, сонячних промінців, віддзеркалюючись, переливалися всіма райдужними кольорами, бризкали на всі боки іскрами, вибухали різноманітними феєрверками, викликаючи неймовірне видовище і разом з тим велич цього явища

Природи. А ще Зірочка побачила, як задивляються у воду білі легенькі хмарки, милуючись своєю небесною красою, і проносяться далі, поспішаючи у невідомі краї. Небо, казково-хімерні малюнки на воді від пропливаючих хмаринок, швидко змінюються, як на екрані кіно. То вони, немовби, стелються по воді білим серпанком, то їхні скупчення утворюють величні білі гори, то голови казкових звірів, то чудові квіти, пишні замки, а то зовсім тануть, розсіюються, розходяться.

Зачудована Зірочка, вперше побачивши прекрасні картини-дива, радісно вигукнула:

"Яка прекрасна загадкова Планета! Відтепер я завжди прагнутому до неї, зближатимуся з нею!"

Так воно й сталося. Зірочка частенько купалася в чистих водах річок, спокійних озер разом з іншими Світилами Неба, водила з ними таночки, простеляла доріжку на воді, освітлювала шлях

подорожнім, мандрівникам. А то, бувало, бризне своїм блакитним сяйвом на холодну вечірню росу, і та враз спалахне, заграє, мов діамантова. Отака-то вигадниця й пустунка Зірочка.

Вона захоплювалася все більше і більше світлою квітучою Кулею Земля і кожного разу, відкриваючи на ній щось нове для себе, щиро лила на неї своє світло, не втрачаючи зв'язку з нею й своєї любові до неї. Зірочка мандрувала неосяжними просторами Землі. Її все приваблювало й хвилювало: високі гори з гостроверхими білими сніговими шапками, бурхливі й спокійні ріки, могутні океани й глибокі моря, великі й малі озера, чисті прозорі криниці, густі ліса, зелені луки, квітучі поля і лани й навіть спекотні золотаві пустелі.

Частина II

Високо в горах розміщається наукова обсерваторія, вчені якої через телескопи - астрографи й інше обладнання вивчають, досліджують Всесвіт: Галактики, Планети, їхні Супутники, Зірки, їх походження, переміщення, тобто все про них і про їхній вплив на життя Землі.

Одного разу, ясної ночі, Зірочка послала на Землю надто яскраве світло, бажаючи своїй улюбленій Планеті добра й щастя.

Її сяйво впало телескопа, через який молодий астроном саме цієї миті дивився на Зоряне Небо. Сяйво так і засліпило йому очі. То Зірочка задивилася на його вроду, поринула у синяву його очей, немов у морську глибіню. Вона ще досі не зустрічала людини на своєму шляху, а тим більш не спілкувалася з нею, тому була вражена. Зірка враз відхлинула й поступово зменшила силу свого сяйва, а потім направила його назад у Космос.

Однак астроном вловив сяйво, прослідкував за ним аж до самої Зірочки й здивувався тому, що ще не бачив на Небосхилі крихітної срібної цяточки, яка щойно послала йому потужний сніп променевої енергії.

Зірочка замигтіла, немов відчула зацікавленість і здивування землянина, і її сяйво знову зблиснуло на склі телескопа.

Вражений астроном вигукнув: "Ще одна наднова електронна зірочка з'явилася на небі! Чи, може, я її раніше не помічав? Хто ж ти така, крихітко?"

Він почав пильніше придивлятися через телескоп до зірки, щось вираховувати, фотографувати небо, навколишні зірки, схвильовано шепчучи: "Так, схоже на те, що це з'явилася наднова нейтронна зірочка, невідома, ніким не відкрита. Це не комета, не схожа вона й на корабель - супутник. Я маю все якнайшвидше перевірити."

Вчений - астроном вдень і вночі зосереджено вивчав місце знаходження зірочки, спостерігав її серед скупчення великих і малих Небесних Світил, науково обґрунтовував все, що пов'язано з нею, аж поки не впевнився, що це дійсно зірка, а не щось інше, що вона нова й безіменна. Тільки тоді він визнав, що зірка - його наукове відкриття, але поки що не оголошував цього науковому світові. Він сам насолоджувався своїм відкриттям, щоразу відшукуючи зірку в бездонній далечині. Астронома це бентежило й радувало. "Вона якась особлива", - думав він. "Вона сяє не так, як інші зірки - яскравіше, немов усміхається до мене, мигтить, мовби хоче привернути до себе увагу, дивиться на мене бездонними синіми - синіми очима, промовляє слова до мене незрозумілою мовою. Чи то мені так здається?"

Якось він наважився і заговорив до Зірочки, сподіваючись, що вона почує його:

- Вітаю тебе, крихітко безіменна! Прошу тебе не зникати, а світити завжди і тільки для мене.

І Зірочка почула вітання незнайомця, бо вона була не звичайна зірочка, а Зірочка - чарівниця. А ще в казці все казкове стає справжньо-казковим, фантастичним, хоча й подібним до реального, дійсного. Тому ми маємо вірити, що сталося саме так.

Почувши вітання астронома, його теплий, проникливий голос. Зірочка засвітилася чарівним блакитно-зеленим сяйвом, огорнула ним юнака й промовила до нього людським глибоким лагідним голосом:

- Рада вітати тебе, землянине. Ти віднині й навіки мій єдиний повелитель, володар, і все буде так, як ти забажаєш, бо ти відкрив мене серед мільярдів зірок, саме ти обізвався до мене, і я, почувши твій голос, зрозуміла тебе, і теж заговорила вголос зрозумілою для тебе мовою.

- Я невимовно радий, що ти мене зрозуміла, - відповів юнак. - Тепер будьмо знайомі. Я - Раддай, а твоє ім'я буде Крихітка Еве. Зрозуміла? Я - Раддай, ти - Крихітка Еве.

- Рад-дай! Рад-да! А я - Крихітка Еве, - повторила Зірка.

- Отже, ми знайомі. - сказав Раддай. - Тільки, будь ласка, не вважай мене за повелителя свого, а вважай за друга, якщо згодна. Для мене ти - Зірка, а я все-про-все астроном, твій вічний прихильник і шанувальник.

- Ні, Раддаю, я вважатиму тебе саме за повелителя і з радістю - за друга, бо тут, у Космосі, друзів я не маю. Тут усі самі по собі, усі віддалені й чужі. А я скромна самотня Зірка, хоча за походженням Пульсар - перемінна нейтронна Зірка з

могутнього роду Гігантів. Раддаю, мені цікаво пізнати твій Світ, а тобі я хочу подарувати свій. Я можу відкрити тобі деякі таємниці Космосу і цим наблизитися до тебе, стати тобі в нагоді. Ніякі перешкоди не стануть нам на заваді. Ти згодний, Раддаю?

- Звісно згодний, Еве. Скажу, що навіть не сподівався на таку відданість з твого боку. Не знаю, чим я зможу бути тобі корисним, крім того, що шануватиму тебе. Раддай ніяк не міг опанувати себе, ще до кінця не усвідомлюючи реальності події того, що з ним відбувається. Все відбувалося, наче в казці, уві сні. Здавалося, він прокинеться, і все щезне.

"Але ж Зірка існує, вона промовляє до мене зрозумілою мовою", - подумав Раддай. "Я маю друга - Небесну Зірку, мені не сниться і не ввижається" - переконував себе Раддай. Тепла хвиля радості огорнула його. Він ніколи не мав близького друга, а тим більше подруги. Заклопотаний навчанням, наукою, науковими відкриттями, він не мав часу на розваги, на знайомства. Він повністю поринув у зоряний світ. І на тобі! До нього промовляє Зірочка людським голосом, вона, мов жива.

- Відкриття ти моє прекрасне, - показав схвильовано Раддай, - Я пильнуватиму тебе, як зіницю ока свого.

- Ні, Раддаю, це я тебе відкрила, зазирнувши у великі скельця, через які ти дивився у небо. Це я для тебе житиму, для тебе світитиму, - промовила Еве, спалахнувши червоним світлом.

На небі згасали зорі, надходив ранок, і Раддай з Еве попрощалися до наступного спілкування.

Як тільки на небі запалали вечірні зорі, Раддай кинувся до свого телескопа відшукав на небі Зірочку.

- Привіт, Крихітко Еве! - гукнув він до неї.

- При-и-віт Рад-да-ю! - співуче долинуло згори.

Відтоді отак з настанням вечірньої пори вони посилали вітання один одному, вели довгі цікаві бесіди. Крихітка Еве відкривала Раддаєві свій загадковий прекрасний світ, а Раддай залюбки розповідав Еве про життя на Землі. Ці розмови були сповнені теплом, радістю і навіть прихильністю.

Зірочка завжди линула до Раддая, огортала його ніжним блакитним сяйвом і йому на душі ставало легко, спокійно. Вона, як жива земна людина, відчувала хвилювання, неспокій, зацікавленість до неї з боку Раддая. Вона розуміла поривання його душі, хотіла його захищати від будь-яких негараздів, тому пильнувала Раддая, оберігала.

Бувало, пізньої години, коли Раддай вже спав, Еве заирне у віконце, освітить м'яким ніжним сяйвом його ліжко, доторкнеться подушки, його обличчя і милується його молодого вродою, пестить лице, немовби його цілує, гладить хвилясте волосся, доторкається повік, навіваючи прекрасні легкі сни.

Одного разу на морі здійнявся шторм. Небо затягнули важкі, чорні хмари. Ударив грім, блискавки раз по раз прорізувати небо вогняними зигзагами. Морські хвилі пінилися, здіймалися, мов чорні скелі, а потім з гуркотом спускалися донизу, неначе в безодню, тягнучи за собою все, що було на поверхні моря.

Саме цього часу Раддай повертався на човні з прогулянки морем. Могутня хвиля перекинула його човен далеко від берега, і Раддай опинився у водоверті. Він не злякався, бо був сильний і мужній юнак, а боровся з морською стихією що було сили, та стихія перемагала його. Надто вона розходилася, надто лютувала. Варто було Раддаю вибратися з одної прірви, як на нього накочувала чорна хвиля і

кидала знову до безодні. Здавалося, що порятунку немає.

Як раптом Раддай відчув, як якась сила підняла його над вируючим морем і винесла на піщаний берег, тихенько поклавши його на пісок. Враз чорні хмари розвіялися, Раддай побачив зоряне небо, місяць.

- Раддаю, долинув згори ніжний голос. - Я дуже щаслива, що з тобою все гаразд, чорні хмари трішки мені заважали, та я їх відсунула, відшукала тебе в бурхливому морі, і ось ти вже на березі зовсім неушкоджений.

- Еве, то це ти моя рятівниця?! Палко дякую тобі за це, світла Зірочко! Я зобов'язаний тобі своїм життям, і я твій боржник, - вигукнув вдячний благородний юнак.

- Раддаю, ніякий ти не боржник, ти - мій друг, повелитель і цим сказано все. Ти дав мені друге життя, навчив мене мислити, говорити, відчувати. Я тепер не просто розпечена куля, а мисляча Зірка, спроможна спілкуватися, переживати, радіти. Ти дав мені ім'я, і я відома як Еве, зовсім як земна дівчина.

Ця подія їх ще більше зблизила. При кожній нагоді вони спілкувалися, немов належали один одному.

Еве залюбки плавала поруч з Раддаєм, коли він купався у морі, надаючи особливої радості й зачарування. Вона пустувала, стрибала по хвилях, пірнала, а то тікала від Раддая, то знову наближалася до нього, або всідалася йому на спину, як срібляста кулька, увесь час мінилася барвами небесної веселки, виражаючи тим самим свою радість і захоплення.

- Не наздоженеш! - гукала вона.

- А ось і наздожену! - відгукувався Раддай.

Раддай бавився з Зірочкою, ловив руками її відображення, відблиск на воді. Йому вбачалося, що

зі Сріблястої Кульки на нього дивляться глибокі сині іскристі очі, що до нього усміхається дивний рожевий ротик з білосніжними блискучими зубками. Він притискав уявну Сріблясту Кульку до свого тремтливого серця, відчуючи прискорене його биття, а також те, що йому подобається ця гра, ще до кінця не усвідомлюючи, що йому небайдужа Крихітка Еве, як справжня жива дівчина.

- Крихітко Еве, - сказав якимось юнак. - Ти - Зірочка мого життя, мого зоряного кохання. Ти - заповітна й неповторна.

- На Небі багато зірок, відомих і невідомих, безіменних, - сказала Еве. - Ти - вчений і ще відкриєш не одну з них. І кожна зірка буде цікава по-своєму, найдорожча, вестиме тебе до слави. Ти ж для мене перший, єдиний, хто відкрив мене в далекому Космосі, дав мені ім'я, наблизив до себе, і я ніколи не покину тебе, не забуду. Хіба, що ти сам цього забажаєш.

- Еве, не кажи так, не засмучуй мене. Для мене ти найдорожча понад усі зорі Світу. Ти маєш вірити мені, до того ж ти всевидюща Зірка, можеш сама зрозуміти і впевнитися без зайвих слів у моєму почутті до тебе.

І Крихітка Еве вірила. Вона й справді відчувала биття його гарячого серця, наче була з'єднана з ним невидимими ланцюгами, вона бачила щирість у його ніжних синіх очах, чула щирість у його словах.

Іноді бувало так, що Еве зазірала до Раддая, коли він працював над паперами. Вона ненав'язливо заглиблювалася йому в думки, немовби стверджуючи хід його мислі, підказуючи різні тонкощі існування законів Космосу. А потім тихесенько віддалялася, повертаючи своє саяво в Небо.

Коли Раддасві випадала вільна хвилина, він ходив прогулятися до бурхливого водоспаду, який утворився з гірського потоку. А сам потік утворився з талих снігів, які вкривали вершини гір. Могутній потік талої води з грізним гуркотом нісся вниз, несучи за собою все, що траплялося йому на шляху, аж поки не натрапив на перешкоду - на крутий обрив - кручу і, подолавши його, ринувся донизу, аж до підніжжя цього крутояру.

Тож від обриву й до підніжжя спадав, шумів, пінився несамовитий водоспад. Саме до підніжжя під крижані потоки кришталевої води полюбляв приходити Раддай, щоб почути свавільний рев водоспаду, освіжитися його живильною водою.

І цього разу супутницею юнакові була Срібна Кулька - Зірочка Еве. Вона з'явилася на самісінькій вершині гори, побавилася з сяючим на сонці снігом, стрибнула в потік, заіскрилася, заграла й збігла разом з водяними бризками до підніжжя, де під суцільною стіною води стояв Раддай. Він упіймав свою Срібну Кульку, посадовив її собі на плече, вийшов з водоспаду й сів на великий, нагрітий сонцем, камінь - валун.

- Привіт, Крихітко Еве! Щасливий тебе бачити.

- Привіт, Раддаю! Ти весь у бризках води, і в них виграють тисячі сонечок і тисячі зірочок, - відповіла весело Еве.

- Головне - моя Зірочка поруч зі мною. От, якби ти хоча б на мить перевтілилася на дівчину, щоб я мав змогу помилуватися на тебе, але це не можливо, - замріяно сказав юнак.

Враз Срібна Кулька м'яко спалахнула, і Раддай побачив перед собою дівчину неземної краси. Вона стояла і усміхалася до Раддая.

- Хто ти, дівчино? - Вигукнув ошелешений юнак.

- Я... Я - Еве... Твоя Еве. Ти ж хотів мене бачити, - голосом

Срібної Кульки несміливо вимовила дівчина.

- Ти - Еве? Овва! Оце диво! Справді ти Еве? Не очікував такого! - вигукнув вкрай вражений Раддай.

Справді, відбулося щось казково-незбагненне. Перед ним стояла дівчина, мов жива, сліпучо-прекрасна, струнка, тендітна, ніжна, як біла хмаринка, майже прозора. На блідому обличчі пломеніли, як зорі, великі, бездонні зелені очі, які проймали, проникали вглиб до самого серця і манили, немов чарували, викликаючи трепет і безмежне захоплення.

Виразний рожевий рот усміхався приязно, хлюпаючи на Раддая радість, осяваючи обличчя дівчини дивовижної вроди, трохи напружене, з ледь вловимими ознаками нерішучості й легкого суму. Довге волосся кольору місячного сяйва розметалося по плечах, по спині, легким серпанком здіймалося то вгору, то спало донизу.

На дівчині було осяйне, незвичне для земних жителів вбрання: довга прозора сукня кольору вечірньої зорі, поверх сукні - довгий срібний плащ-накидка, оздоблений дорогоцінними самоцвітами. Одяг легенько тріпотів, утворюючи навколо Еве таке дивовижне сяйво, що аж сліпило очі.

- Привіт, Раддаю! А ось і я - Еве. Ти ж забажав, щоб я з'явилася в подобі дівчини, я виконала твою волю, бо для мене нема нічого неможливого. Ну, то чи гарна я тобі?

Раддаю від несподіванки, а більш від побаченого аж подих перехопило. Йому навіть здалося, що він марить. Нарешті, до свідомості

дійшло, коли він почув голос Срібної Кульки, що перед ним його Крихітка Еве.

- Еве! Мені не ввижається, я не сплю? - спромігся вимовити Раддай, ще не вірячи своїм очам.

- Так, Раддаю, так мій прекрасний володарю, це я.

Раддай простягнув до Еве руки.

- Ходи до мене, Крихітко Еве, найясніша, найпрекрасніша, Зоре моя. Ти - моє неземне кохання.

Еве не підійшла, а прилинула до Раддая, не залишаючи за собою сліду, легесенька, мов подих вітру, всілася йому на коліна, обвила тонкими руками, прикрашеними оздобленням, йому шию, задивилася йому в сині очі й сказала:

- Раддаю, чому в твоїх очах не радість, а криється сум? Ти не радий мені? Я чимось наполохала тебе? Кажи.

- Ні, Еве, ні! Я дуже щасливий, - запевняв юнак, відчуваючи, як почуття чогось нового, ще незвіданого, але надто хвилюючого сповнюють його по вінця. "Це, мабуть, і є кохання", - подумав він.

- Еве, ось послухай мого серця, воно промовляє до тебе: "кохаю", "кохаю", "кохаю"... Ти розумієш, про що воно співає? Ти - моя кохана. Що це означає для тебе?

- Кохання... Я не розумію цього слова. Кохання... А що це, Раддаю?

- Кохання, Еве, це - почуття. Ну, як тобі пояснити, щоб ти зрозуміла? Я радію, коли тебе бачу, чую, я щасливий, коли ти поруч, я навіть літаю, немов у мене за спиною крила, увесь світ для мене став казковим, бо в ньому є ти, єдина бажана, бо я тебе кохаю.

- Раддаю, ти так говориш... Я відчуваю, як твоя сила впливається в мене, наповняє мене, хвилює, дає мені нове життя - життя земної людини. Мені

хороше, невимовно хороше... Я завжди прагнула до тебе, та не розуміла чому. А тепер, після твоїх слів, я немов збудилася, бо відчула, що хочу завжди бути поруч з тобою і тільки з тобою. То це і є кохання?

Вони обоє завмерли на якусь мить. Природа теж втішалася їхнім щастям: небо щедро хлюпало бризками безмежної синяви, сонечко сипало золоті промінці, даруючи лагідне тепло, птахи співали свої дивні пісні, вітерець легенько підіймав місячне саяво - волосся Еве, і той срібний серпанок огортав Раддая хвилями небесної свіжості й чистоти. Навіть бурхливий водоспад стихився й спадав до підніжжя, виграючи на сонці міріадами райдужних іскор. У стишеному шумі водоспаду, у піснях пташок, у всіх проявах Природи відчувався

Урочистий Гімн, який прославляв зародження кохання, який прославляв Любов.

Раддай нарешті заговорив:

- Люба Еве, тепер я не знаю, як маю далі жити. Раніше наше спілкування було за забавку, цікаву гру, до того - уявну, а тепер раптом все змінилося. Ти поруч, ти зі мною, і я не мислю життя без тебе.

- Чому ж без мене? Я буду тобі за подругу завжди, завжди. Тільки поклич і я прийду.

- Ні, Еве, подруга це не те, що кохана. Це - зовсім інше. Та й поміж нас не може бути так, як у людей, бо я земний, а ти небесна Зірочка. Я зрозумів, що небайдужий тобі, що в тобі горить іскра кохання до мене. Саме це мене тривожить, бо тепер мені важко з тобою розлучатися. А розлучитися я мушу.

- Розлучитися? Навіщо? Я не розумію, як то можна розлучитися, - дивувалася Еве. - Хоч як би там не було, а я дивитимусь на тебе згори, а ти дивитимешся на мене з землі, і це нас тішитиме.

- То все не те. Хочу бути завжди разом, як от зараз - поруч, близьенько, розумієш? Та нам не

подолати ні відстані, ані часу, що лежать між нами. До того ж, я саме закінчив наукову роботу і тепер маю поїхати звідси до великого міста, щоб присвятити себе своїй мрії - стати астронавтом і бути ближче до зірок, Планет, Галактик, вивчати Всесвіт. Можливо, там теж є життя, як на Землі. Нам, землянам, це конче потрібно знати, щоб налагодити зв'язки з подібними до нас, а можливо, і такими, як ми. Люди сподіваються, що вони не самотні у великому Всесвіті. Вже збудовані зоряні міжпланетні кораблі, люди готуються до польотів. Я теж маю готуватися, тренуватися, що займе багато часу. Я молодий, сильний, і мене вже запросили до підготовчого центру. Днями я маю відбувати на базі.

Еве при цих словах напружилась, а потім сказала:

- А я можу стати тобі в пригоді? Я ж Зірка Всесвіту. Я можу супроводжувати твій корабель, я оберігатиму тебе з неба, чекатиму на зустріч у небі, я врешті-решт зможу давати тобі необхідну інформацію про життя у Космосі. А ні, то просто не заважатиму, а тільки чекатиму на тебе. Ти тільки знак подай мені. Та, якщо бажаєш, то зараз же легімо удвох до зірок. Я захищу тебе - вдягну на тебе захисний одяг, який протистоїть впливу Космосу і не заподіє тобі ніякої шкоди.

- Кохана Еве, по суті все складніше, ніж ти говориш. Я б радий був відповісти тобі "Так", та не можу. По-перше, політ до зірок триватиме дуже багато світлових років і, коли я, можливо, повернуся на Землю, на ній все зміниться і не буде вже тих людей, які зараз на мене покладають надії. А ті, що зустрінуть мене, вважатимуть мене за прибульця - інопланетянина. По-друге: я не покладатимусь на марні сподівання, не впевнений, що на мене чекає попереду, але знаю напевне, де б я не був, ти для

мене є і залишишся моїм зоряним коханням. Іншого я не матиму ні на Землі, ні на Небі. Чекатимеш ти мене, чи ні, я все одно дивитимуся на Небо, шукаючи мою найдорожчу зоряну принцесу і посылатиму вітання від мого невісного серця, - сказав Раддай.

- То ми вже ніколи не стрінемося оттак, як зараз? - спитала стривожено Еве.

Хоча Еве була несправжня дівчина, а уявна, та Раддай відчув, що хвилі, що сходять від неї, все більше і більше коливаються, передаючи її тривожний стан. Еве дивилася на нього очима-криницями й здавалося, що вони от-от заплачуть. Так би й сталося, якби Еве була людиною, а не видінням.

- Прекрасна, ніжна моя уяво, Крихітко Еве, кохана моя подруго, головне, що ми є. Ми живемо у одній Галактиці, тобто маємо спільний дім, а це - здорово. Ми в ньому житимемо разом для майбутнього.

- Раддаю, я тебе не розумію. У нас з тобою майбутнє спільне, чи як? Все залишиться поміж нас, як було досі? Ми разом йтимемо до майбутнього?

- Еве, як тобі пояснити, щоб ти мене зрозуміла? Ми не маємо спільного майбутнього. У кожного воно своє і залежить воно не від нас, хоча як би ми до нього не прагнули. Вік мого

життя, як мить у зрівнянні з твоїм. Його ледве вистачить на одну коротку мандрівку у Космос, тоді як ти житимеш своїм зоряним життям мільйони років. Я повторюю - у тебе своє життя довге - предовге.

- Тож навіщо воно мені без тебе? Без тебе я просто зірка, безіменна зірка, яка нічого не варта ні для /Космосу ні для Землі. Однією менше, однією більше...

- Еве, благаю, не кажи так. Ти краєш моє серце. Ти народилася, щоб світити. Ти могутня,

потужна Зірка-Пульсар. А Пульсари живуть дуже довго. Раддай ледве стримував сльози, які, не слухаючись, котилися йому з очей.

- Еве, невже ти мене кохаєш?

- Так, Раддаю, кохаю тебе більше за життя. Ти думаєш, що зірки неспроможні кохати. Просто вони цього не розуміють. А я завдяки тобі зрозуміла, що Світом править Любов, що я кохаю, що я щаслива, нехай хоч на якусь мить. Я віддаю тобі все своє світло, щоб воно осявало твоє життя довгі роки. Не журися, Раддаю, пам'ятай мене і прощай.

Надмірна напруга миттєво пронизала Зірочку, вона спалахнула й згасла. Прекрасне видіння зчезло, не залишивши по собі нічого, окрім тепла, яке живильним світлом запалало в серці Раддая.

Раддай побачив, як потужний промінь світла блискавично рвонувся до неба й зник з очей...

- Еве, Еве... Крихітко Еве... Де ти? Відгукнися. Мовчиш... Навіщо ти так вчинила? Це я тебе занастив, - стогнав пригнічений юнак зводячи руки до неба.

Та Небо мовчало.

Туга... туга... туга... сліпила очі Раддаю, лежала важким тягарем йому на свідомості, на невтішному серці. Глибоке відчуття провини, каяття, жалю через те, що він занастив Еве, гнітило душу, не давало спокою. Якось мить щастя, нехай хоч і примарного, раптом обірвалася, все скінчилося, кануло в небуття.

Прощай любове моя, - тужливо шепотів Раддай.

Присягаюся, Кохана моя Зірочко, моя Крихітко Еве, я все своє життя присвячу тобі. Усі свої відкриття, усе, чого я досягну, буде спільним нашим здобуттям, - показав палко Раддай, дивлячись у небо.

Післямова

З того часу минули роки. Раддай став відомим астронавтом. Він, як і мріяв, полетів до зірок, відкриваючи життя на Планетах Всесвіту. Жив він довго. Енергія Зірочки, Еве живила його живильною енергією й силою. Його життям став Космос, в якому колись народилася, жила й сяяла Зірочка Еве - наднова електронна Зірка-Пульсар.

Раддай ніколи її не забував. Дивна любов до Крихітки Еве, спалахнувши неочікувано, жила у серці, палала вічним, незгасним вогнем. А пам'ять зберігала її такою, якою він уперше побачив красуню біля водоспаду. Прокидаючись уранці, Раддай кожного разу посилав вітання:

- Привіт Крихітко Еве!

Її світло осявало кожний день його життя, і він відчував це. Хоч Зірочка згасла, та для Раддая вона зберегла стільки світла й тепла, що промені заповітної Зірки ще литимуться на Землю не тільки за його життя, а й після того, як його не стане. Це втішало Раддая й робило його щасливим.

Можливо, колись душа Раддая зустрінеться з душею Зірочки, вони з'єднаються. Можливо. А поки Раддай і Зірочка Еве були нерозлучні в його пам'яті.

24.06.2016 року м. Городня

Вірши

для дітей

Вшануємо Слово

Прийми моє слово,
Сердечну промову,
Народе Вкраїни
Мій брате єдиний.

Вшануємо Слово
І рідную мову,
Як матір любиму,
Мою Україну.

У Слові та сила,
Що всіх поріднила,
Під прапором Слави
Створила Державу.

Хай слово до слова
Єднаються в мові,
Щоб слово лилося,
Як зерна з колосся,

Щоб слово дитини
У кожній родині
З колиски самої
Звучало у мові,

Мов чиста перлина.
Щоб кожна людина
Духовно зростала,
Життя прикрашала.

Щоб Слово дзвеніло
На всю Україну,
Раділо, співало,
Її прославляло.

Нехай наше Слово
І рідная мова
Шануються в світі
І нині, й навіки!

Перше вересня сьогодні

День вересневий: особливий,
Очікуваний і щасливий,-
Навчальний рік знов розпочався,
Ласкаво просимо навчатись!

Сьогодні рідна школа сяє,
Гостинно двері відчиняє
До світлих класів,вмитих,чистих,
Привітних, радісно-врочистих.

Набиті ранці вщерть малечі,
Відтягують худенькі плечі,
В руках яріють ясні квіти,
Радіють і батьки, і діти.

Шкільна сімейка галаслива,
Вмить заспокоївшись на диво,
Забувши літні всі забави,
Виконує завдання, вправи.

Тож, школярі, не забувайте,
До вчителів подяку майте
І за науку, за вимоги.
До знань щасливої дороги!

Перший раз у перший клас

Донька білий фартух одягла,
Білі стрічки в коси заплела
І одразу ніби підросла -
В перший клас Наталочка пішла,

"Таточку, матусенько моя",-
Каже Ната: "Обіцяю я
На відмінно вчитимусь як Гнат,
Дорогесенький мій старший брат".

Квіточки в руці палахкотять,
Оченята радісно блищать.
Старший брат Наталочку веде,
Поруч з ним вона летить - не йде.

Я сьогодні урочиста,
Личко вмила чисто-чисто,
Сукню одягла новеньку.
Привітали, мене ненька,

Татко, братик і бабуса,
Мій дідусь і лялька Люся.
Я щаслива як ніколи -
В перший клас іду до школи.

Шкільний дзвоник,

Веселий дзвонику, наш друже,
Ти школярам потрібний дуже:
їх на уроки закликаєш
І про перерви сповіщаєш.

Як тільки він. продзеленчить,
Сидять за партами всі вмиль,
Кінець уроків "дзень-дзелень!"-
Минув шкільний навчальний день.

І перший дзвоник, і останній,-
Початок і кінець, навчання.
До діток щиро обзивався
І назавжди запам'ятався.

серпень 2015р.
м.Городня

Шкільний дзвоник

Наш дзвоник шкільний,
Веселий, голосний,
Сумує за тобою,
Поклич нас за собою.

Ми хочемо все знати,
Науки всі вивчати,
А звать нас - школярі,
І вчать нас вчителі.

Допитливі, шумливі
Ми різні всі на диво.
Нас дзвоник всіх єднає,
До школи закликає,

До знань у світ прекрасний
Цікавий світ і ясний.
Ми будемо мужніти,
Цим світом дорожити.

7.06.2016р.
м. Городня

Малюнок для тата

Я бажаю небагато,-
Щоб живий прийшов мій тато.
Він в АТО перебуває,
Україну захищає.

Таткові у подарунок
Ось малюю я малюнок:
На горбку стоїть хатина,
Під вікном росте калина,

В'ється річечка, як стрічка,
Неширока, невеличка;
У гнізді стоїть лелека
Від хатини недалеко.

Сонце сяє, квітнуть квіти,
Бавляться веселі діти.
Олівець, немов співає,
І малюнок оживає.

Мій малюночок простенький
Нагадає дім рідненький.
Хай малюнок зігріває,
Від біди оберігає.

Повертайся, татко милий,
Жить без тебе нам несила.
На Землі хай буде тихо,
Мир панує, згине лихо.

Під малюнком написала:
"З привітанням донька Алла,
Мама, Дмитрик і бабуся
Ще - дідусь і кішка Муся".

2016р. м.Городня

Усміхнися, сонечко.

Усміхнися, сонечко,
До мого віконечка,
Де на підвіконні
Зацвіли бегонії.

Усміхнися, сонечко,
До мого віконечка,
де герані-калачі
Пломенять, мов кумачі.

Під віконцем у садку
Квітнуть квіти, як у вінку,
Я їх доглядаю,
Рясно поливаю,

Землю насичаю,
Бур'янці сапаю.
Я роботи не боюся,
А зовуть мене Настуся.

Травень 2016р.
м. Городня

Плескачки - плескачі,
Калачики - калачі
Пекла бабця у печі.
Плескачки - плескачі,

Калачики - калачі
Спекла бабця у печі.
Плескачки рум'яненькі,
Калачики солоденькі

Повні жмені накладає.
До діточок промовляє:
"Їжте, дітки, досхочу
Я їх ще вам напечу

На додаток - казку
Ще й бубликів в'язку"

До Осені

Ходить осінь по діброві,
Супить осінь свої брови
Осінь, осінь, схаменися,
Не зривай з кленочка листя.

Хай калина червоніє,
Хай береза зеленіє.
Не ховай у хмари сонця,
Не дощи в моє віконце.

В золоте вбрання вберися
Та навколо подивися.
Квіти ще твої палають,
Фарби ще твої буяють.

Тож красуйся, осінь люба,
Не завдай природі згуби.
Хоч осінній сон змагає,
Та про всіх вона подбає.

1.11.2016р. м. Городня

Розумниця Саша

Саша - дівчинка маленька,
Дуже втішна, ще й гарненька
Із сусідньої квартири.
Рочків їй, отак, чотири.

Із під'їзду вибігає
І до дідуся гукає,
Радісно саянувши зразу:
"Їдемо до моря разом!"

Я, Натуся, мама, тато,
Будемо відпочивати.
Дід на Сашу позирає: "
Назvu море оте має?"

"Море - чорне." - каже Саша.
Дід питає: "Наче сажа?
Тож далеко не пливи,
Бо, як сажа, станеш ти."

"Ні, дідусю, я вже знаю,
Сажі в морі не буває.
Чорне - то є назва моря.
А вода в ньому прозора.

Небо в море зазирає,
Сине через те буває.
Хмара чорна насуває,
Небо сине заступає -

Море зразу похмурніє,
Не синіє, а чорніє.
А про це розповіла
Мама." - Саша додала.

"Ось виходить в чому справа." –
Усміхнувся дід лукаво, –
"Чорне море - справжнє диво,
Мовить маю справедливо." -

Дід до Саші промовляє,
Доброзичливо киває: -
"Красно дякую за те –
Розтлумачила все-все."

Саша радісно стрибає
На одній нозі, аж сяє:
"Потягом поїдемо престижним!"
"Що? Яким? Сашуню, розкажи ж бо." –

Знов дивується дідусь,
Усміхаючись у вус.
А таким... ну як сказати?...
В ньому ліжечка стоять!" -

Широко розкривши очі,
Саша сповіща охоче.
Ох, розумнице ти наша –
Дівчинка маленька Саша!

Усмішки

Півник решетом воду носив,
Так старався, що навіть упрів.
Дивувався: "Чому таця пуста?
Де ж поділася з таці вода?

Мамі-Курці я не допоміг,
Наносити водиці не зміг", -
Ледь не плаче наш Півник-дивак,
Не второпає Півник ніяк.

Мама-Курка сказала: "Ко-ко,
Дослухайся до слова мого.
Марно решетом воду носить -
Крізь дірки вона витече вмить".

Півник воду товче в ступі.
Він не знав, що товчуть крупи.
Півник наш іще маленький,
Має розум коротенький

Дивлячись на дитинча,
Курка Півника повча:
"Чи ти, Півнику, не знаєш -
В ступі просо товкти маєш?

З проса натовчеш пшона.
З нього каша, ой смачна.

липень 2015
м.Городня

Співи на господарському подвір'ї

Що за гамір, що за крики? -
У дворі кричать індики,
На подвір'ї галас знявся,
Песик Ося похвалявся:

"Вранці буде хор співати,
Маю ним диригувати".
Півник на паркані сів,
Голосно оповістив:

"Маю новину велику -
На подвір'ї хор створили,
Завтра будуть перші співи".
На подвір'ї сонце сяє,

Теплий ранок обіцяє.
Вся громада тут зібралась,
Слухать хор приготувалась.
Лине спів різноголосий,

Диригує Песик Ося.
Ну і хор, самі таланти,
Не потрібні й музиканти.
Спів - хоч вуха затуляй,

Чи з подвір'я геть тікай.
Кожен тягне на свій лад
Та чимдуж, хоча й не в лад.
Каченятко: "Кря-кря-кря".

Гусенятко: "Га-га-га",
Індича: "гел-гел", - гелгоче,
А Лоша: "І-го-го", - тороче.
А баранчик: "бе-е, бе-е, бе-е",

Порося: "Ку-ві, ку-ві",
А курча: "Ті-ві, ті-ві",
Кошенятко: "няв-няв, няв",
Собача: "гав-гав, гав-гав".

Всіх запевнив Песик Ося:
"Може вперше не вдалося
Гарно пісню заспівати,
Та не слід панікувати.

Варто вчителя найняти
Нотну грамоту вивчати.
Маєм вчитися співати
І багато працювати".

вересень 2015

Перше вересня сьогодні

Сьогодні рідна школа сяє,
Гостинно двері відчиняє
До світлих класів, вмитих, чистих,
Привітних, радісно-врочистих.

День вересневий - особливий,
Очікуваний і щасливий -
То рік навчальний розпочався,
Запрошує дітей навчатися.

Набиті ранці вщент в малечі,
Відтягують худенькі плечі.
Там книги, зошити, пенали,
А, може, й зайве щось поклали.

А старші повагом ступають,
Бо за дорослих себе мають,
Високо голову тримають,
За свято день оцей сприймають.

Шкільна сімейка галаслива
Вмить заспокоївшись, на диво,
Забувши літні всі забави,
Виконує старанно вправи.

1 вересня 2015

Першокласниця

Я сьогодні урочиста,
Личко вмила чисто-чисто,
Сукню одягла новеньку.
Привітали мене ненька,

Татко, братик і бабуса,
Мій дідусь і лялька Люся.
Я Щаслива, як ніколи -
В перший клас іду до школи.

Я - школярик - першокласник
Маю ранець дуже класний.
У сорочці - вишиванці
Я піду до школи вранці.

Обіцяю тату, мамі
Буду хлопчиком слухняним,
Вчитимуся я сумлінно
З поведінкою "відмінно".

Я несу до школи квіти,
Як малі й дорослі діти,
Вчителям подарувати,
Які будуть нас навчати.

1 вересня 2015

Водограй

Водограй у нашому дворі,
Б'є фонтан на радість дітворі.
Сонечко пірнає у воді,
Сипле золотисті промінці.

Дівчинка до нього підійшла,
Руку до водиці простягла.
Водограйчик на долоню - плюсь!
Дівчинка сміється: "Не боюсь!"

"Водограю, милий водограй,
Ти зі мною трішечки пограй", -
Каже дівчинка, і сміх звучить,
Наче дзвоник срібний дзеленчить.

Водограйчик хлюпнув на лице,
Дівчинка радіє: "Ще, ще, ще..."
Ластовиння грає на лиці,
То на щічки сіли промінці.

Водограю, водограю, водограй!
І дорослих і малечу звеселяй.
Хай водиця ллється через край,
Хай співає чистий водограй.

вересень 2015

Флюгер

Флюгер - веселунчик,
Вітрячок - пустунчик.
Вітерець гасає,
Флюгера ганяє.

Він слідом летить,
Не стане й на мить.
Вітер десь подівся -
Флюгер зупинився.

Стоїть і сумує -
Сили бракує.
Без вітру сили не має,
Як зрушить з місця не знає.

Стоїть, виглядає,
На вітер чекає,
Щоб з ним позмагатись,
Та сили набратись.

Повітря ганяти,
Дітей розважати.
Все знати, все бачить,
Прогноз передбачить.

Тож повно роботи -
Вертітись достоту.
Веселої вдачі,
А ще - не ледачий.

вересень 2015

Як Лисиця облизня з'їла
(казочка)

Лисиця хитра нагодилась,
Гусяток пасти підрядилась.
"Гм, - думає, - Я не від того,
Щоб скуштувати м'яся смачного".

Ростуть, жирнішають гусята,
Пильнує їх Руда завзята,
Та слинки раз - у - раз ковтає,
"Ой, посмакую", - промовляє.

Одного разу не втерпіла,
Найліпшу гусочку вхопила
І кинулася геть тікати
До лисячої нірки-хати.

Як тут ні сіло і не впало,
Гусак у горло вп'явся вдало.
Лисиця гусочку зронила
І дременула, що є сили.

Отак м'яся посмакувала,
Ледь головою не наклала.
Тож. Лиско, маєш добре знати -
Гріх на чужеє зазіхати.

Ніколи на чужий шматок
Не роззявляй ти свій роток.

листопад 2015

Лікарські рослини

Липа - липонько,
Духмяна квітонько!
Квітнеш - пишаєшся,
Лікуєш - втішаєшся.

Акація біла чудова,
Солодка, немовби медова.
Цілющим соком бджілок годує,
Людську недугу квітом лікує

У городі бузина.
Дуже лікарська вона.
Нежить - чох перемагає
І запалення знімає.

Тож аптека недалеко,
Коли поруч бузина,
Ще й корисна й смачна.
З бузиною пиріжки

Покуштуйте залюбки.
І желе - теж смакота.
Ось робинія яка!
Буза - робинія.

2015 рік

Тиша співає

Прийшла тиша й мовчить,
Тихенько в куточку сидить.
Сиділа тиша тихенько,
Бо спала дитинка маленька.

Як тільки дитинка встала,
І тиша враз заспівала.
Співає собі і дзвенить,
А Морок на неї сичить:

"Тихіше, тихіше, тихо.
Нехай відпочине Лихо".
А Тиша рішуче сказала,
Та Морок і Лихо прогнала:

"Геть! Згиньте Морок і Лихо!"
Хай Радість живе і Втіха!
Буду дзвеніти співати,
Набридло мені мовчати",

грудень 2015

Конвалія

Конвалія, лісова.
Ніжна квітка весняна.
Вона серденько лікує,
Біль у серденьку тамує.

Травневі квіточки лісні
Співають гімн диво-весні.
Прозорі дзвоники дзвенять,
З весною ніжно лебедять.

З дзвіночків аромат струмує,
Як вітерець гойда, хвилює.
Ці квіти серденько лікують,
Серцевий біль вони тамують.

Тож маєм їх оберігати,
Від знищення охороняти,
Неслід їх масово збирати,
Біленькі китиці зривати.

М'ята

М'ята-лікарська трава,
М'ята дуже запашна.
Сон спокійний навіває,
Від застуди захищає.

Чай із м'ятою, як звісно,
І духмяний, і корисний.
М'ята є у валідолі,
М'ята - в мазях, у ментолі.

Проти спазмів, проти болю
Застосовують доволі
У пігулках, у настоях,
У напарах, у напоях.

Гарні з м'ятою льодяники,
М'ятні солоденькі пряники.
Різновидну цінну м'яту
Маєм залюбки вживати.

Зимові прикрощі

Вийшла киця на поріг,
Подивилася на сніг,
Лапками струснула,
Язичком. лизнула.

‘Ні’, - подумала Мар’яна, -
„Неїстивнє, не сметана,
Може цукор? Може сіль?..’
Здогадалась: ‘Та це ж сніг!’

На калині горобці
Повсідались зранку
Пір'я настовбурчили,
Дзьоби набундючили.

Вітер повіває,
Горобців гойдає.
Зимно, холодно пташині,
Голе віття на калині.

Стишились, не цвірінчать,
А насупились, мовчать.
Важко птиці виживати,-
Їжі ніде добувати.

Аж навколо сніг біліє,
Сонце світить, та не гріє.
Раптом пурррх і полетіли,
Десь під стріхою засіли.

Для зимуючої птиці
Почепили годівницю.
Тож запрошуємо птицю
На гостину в годівницю.

2016р. грудень

Матусина наука

Морквину хрумає сестричка -
Мала пухнастенька кроличка.
У братика побігли слинки -
Йому схотілося морквинки.

Він до сестрички підбігає,
Солодку моркву враз хапає.
Ображена сестричка плаче,
Зухвалий братик радо скаче.

Кролиця - мати, добра й чемна,
Завжди ласкава і приємна,
Посуворішала й до сина:
"Недобра в мене ти дитина.

Навіщо скривдив ти сестричку,
Малу беззахисну кроличку?
Так виховані не вчиняють,
У інших з рота не хапають.

А треба чемно попросити:
"Ласкаві будьте пригостити".
То ж визнавай свою провину
Й сестричці поверни морквину.

Так мати кролика навчала
Ще й довгі вушка потріпала.
Наш кролик був-таки слухняний,
Всі виконав накази мами.

Сестричка, лагідна, як мати,
Охоче вибачила брату.
На нього більше не гівилась
Й морквинкою з ним поділилась.

Грудень 2007 року
Т.В.Кржемінська
м. Суми

Мильна булька

"Ха-ха-ха", - сміялась мильна Булька,
Райдужна легенька ніжна кулька.
Все підстрибувала і вертілась,
Зверхньо на сестер своїх дивилась.

"Піняться сестрички мої милі,
А здійнитись високо не в силі.
ІЯ ж літаю, начебто на крилах,
Хоч і вийшла із простого мила.

Я така гарнесенька на вроду,
Полюбляю дуже мило й воду.
Саме з них сьогодні утворилась,
Крізь соломку силою пробиласть".

"Ха-ха-ха", - сміялась мильна Булька,
Райдужна легенька ніжна кулька.
"Я..." - сказати Бульці щось хотілось,
Бах! Враз лопнула й усе скінчилось.

Грудень 2007 року
Т.В.Кржемінська
м. Суми

Веселий песик Бім

Дощ рясенький припустив.
Парасольку Бім розкрив,
Хвостик в бубличок скрутив,
А от лапки намочив.

Бо не взувся в чобітки
Забувака - пес меткий,
Та дощу радів між тим
Наш веселий песик Бім.

Димарик

Розпихтівся наш димарик,
Стрічка диму в'ється в хмари.
Піч у хаті затопили,
Борщ і кашу в ній зварили.

Вогник більше не палає,
Тільки теплий дух гуляє.
Тож не пихкає димарик,
Не пускає диму в хмари.

Чапля ходить по болоту
Чап, чап, чап...
Не наїлась ще достоту
Хап, хап, хап...

Повагом отак ступає
Чап, чап, чап...
їжу дзьобом здобуває
Хап, хап, хап...

Киця в капелюшку

Гарненька Киця в капелюшку,
Що ледь тримається на вушку,
Намірилася позувати,
Як поп-модель демонструвати

Не будь-яку — котячу вроду,
На капелюшки стильну моду.
Тож перед камерою всілась
І з гідністю на всіх дивилась.

Кицюні

Кицюні смужкуваті,
Пухнастенькі, вусаті.
На лавці посідали,
Слухняно лапки склали.

Тихесенько сиділи,
Бо вельми завинили:
Занадто пустували
І книжку розірвали.

Кицюні добре знають -
За це їх покарають.
Тому і посмутніли
І вушка опустили.

2010 року

Мама зшила Саші
Шапочку із саржі.
Саша шапочку вдягнула,
Мама радісно зітхнула:

Шапка Саші в самий раз.
Саша теж зраділа враз:
Гарна шапочка із саржі,
Личить шапка нашій Саші.

Лісна школа

Перший урок у другому класі

Ведмедик Мишко до школи простує,
Портфеля несе, бадьоро крокує.
Він добре поради Сови пам'ятає,
Бо мудра Сова його в школі навчає.

Вона другий клас сьогодні відкрила,
Звіряток, птахів туди запросила.
Зайчатка, Лисичка та Вовк поспішають,
Їх Білочка, Дятлик, Їжак здоганяють.

Захекавшись вкрай, летіли Синички,
Аж їм розпашілись білесенькі щічки.
На світлій галявці зібрались малята.
Сова привітала: "Вітаю вас з святом!

За літечко красне ви всі підросли,
Навчатися будете аж до весни.
Розумну Сову малюки поважають,
Сумлінно навчатися їй обіцяють.

Сова почала урочисто читати,
Старанно писали за нею малята:
"Ти - рідна Земля, ти - рідна Родина!
Живи, процвітай, моя Україно!"

Новорічний маскарад у дитсадку

Маскарад, маскарад новорічний!
Галасливий, веселий, комічний!
Персонажі казкові з'явилися,
Разом з дітками всі веселилися.

Жаба вбралася наче царівна,
Хитра Баба-Яга - Лебідь дивна,
Начепив Заєць маску Вовчиська
І очима ворочає, блиска.

Та на Вовка ніхто не зважає:
Свято масок усіх поєднає.
Ось Лисичка поважно ступає,
Слід пухнастим хвостом замітає,

Тут і Герда, і Кай, Попелюшка,
Снігова Королева, Петрушка,
Буратіно комедію грає.
Хто ж під масками? Хто відгадає?

Ніна, Віра, Федько чи Оксанка,
Чи Михайлик, Надійка, Іванко?
Маски всі блискотіли і сяли,
Дітлахи веселилися, співали.

Свято масок вдалося на диво,
Малюки і дорослі щасливі.
Дід Мороз подарунки готує,
Їх Снігуронька всім подарує.

Грудень 2010 року
Т.В.Кржемінська
м. Суми

Захворів наш Айболить

Казочка

Айболить наш захворів -
Нежить, кашель підхопив,
Тіло жаром аж пашить
Всі звірята збіглись вмиль.

Лікувати Айболить,
Рятувати Айболить.

Мавпочка несе відвар
З ягід і лікарських трав
Щоб всередину приймати,
Горло, бронхи лікувати.

Чай готує Ворон - Карр,
Слоник ставить самовар.
Поки Слон його роздмухав,
То спітніли навіть вуха.

Кізочка несе мікстуру,
Міряє температуру.
Тридцять вісім аж набігло,
Зайчення нараз прибігло.

Капустяний лист
Заїнька приніс
Та до лоба прикладає
Айболить і промовляє:

"Жар листочок, біль знімає,
Нежитю ущент здолає".
"Ось Вам мед".- сказала Бджілка,
З молоком прибігла Мілка.

"Му-у-у зазначу справедливо -
Молочко з медком то - диво:
Виліковує бронхіт.
Тож одужуй, Айболить!"

Лиска хвостиком руденьким
Підмітає скрізь чистенько,
Сірий Вовк упрів увесь:
Ставить хворому компрес,

Айболить щоб не хрипів,
Щоб не кашляв, не хворів.
А Вемідь очима кліпа,
Вуха мне і щось мугика:

"Може б треба б ліки пити
Досить Вам уже хворіти..."
Звісний всім Папуга Тіті
Прилетів аж із Гаїті,

Щоб усім поради дати,
Що, коли і як приймати.
"Так дозвольте нагадати:
Вітаміни слід приймати -

Сік лимона, сік граната,
Винограду і томата.
Фрукти, овочі корисні
І солодкі, й навіть кислі".

Тіті очі закотив,
І промову закінчив:
"Та про що там і казати -
Лікар має краще знати,

Чим хвороби лікувати".
Далі щоб не зволікати,
Тіті голову схилив,
Чемно в гості запросив:

"Айболить! Айболить!
На Гаїті приїздіть.
Скрізь на Вас давно чекають.
Вас шанують, поважають".

А Кішечка Марішка
І з нею Песик Трішка
Побігли вдвох до річки,
Навудили плотвички.

Айболить нехай скуштує
Та ще й юшки посмакує.
Швидко Айболить одужав.
Тож усі раділи дуже:

І тварини, і звірята,
І дорослі, і малята,
І птахи, а ще - Акула
Та, що зветься Каракула.

Звірі з Африки вітали,
Подарунки надсилали.
Радість обійма велика,
Що одужав любий лікар.

Мовив вдячний Айболить:
"Щоб без вас я мав робить?
Дякую за допомогу,
За турботу, за тривогу.

Дякую усім звірятам
І дорослим і малятам,
І тваринам, і птахам,
І жучкам, і павучкам,

І Акулі
Каракулі.
Особливо - Бджілці
І Корові Мілці.

Тож шануйтеся у любові
І будьте всі здорові.
Ваш навіки Айболить,
Що "під деревом сидить".

Червень 2013 року,
Т.В. Кржемінська
м. Суми

Лісне кіно

Шановний Пугач у пенсне
Демонстрував кіно лісне.
У лісі всім оголосив,
На фільм звіряток запросив.

Прийшли звірята у кіно
На казку про Буратіно,
Про те, як столяр Карло із поліна
Зробив хлопчину Буратіно.

Пустун і неслух Буратіно,
Маленький хлопчик із поліна,
Потрапив у халепи різні,
Нечувані пригоди грізні.

Бо він не слухав татуся, кривлявся,
А далі з дому втік, тинявся.
Як зголоднів, додому повернувся
Із Цвіркуном Говорячим зіткнувся.

Він Цвіркуна розумного образив,
Поради мудрі Цвіркуна зневажив,
Отож негоди і не забарились,
Нараз на хлопчика звалились.

В зубах Шушари Буратіно опинився,
Та вчасно тато Карло нагодився,
Прогнав бридкого Пацюка,
Абетку за останній кошт купив.

"Здоровий будь, навчався", - наказав.
І Буратіно татові те обіцяв.
Та тільки обіцяв та й годі.
Бо опинився знову у пригоді.

До школи не пішов, як обіцяв,
Абетку, не вагаючись, продав,
Придбав за гроші бажаний квиток
На театральну виставу ляльок.

Там на початку всіх подій
Зустрівся лютий лиходій -
Лялькового театру сам володар,
Карабас Барабас - господар.

Він ледь у вогнищі хлопчину не спалив
А потім Буратіно відпустив.
Життя за таємницю дарував,
П'ять золотих монет додав.

Мабуть, була на те причина,
Довідався про щось важливе в Буратіно
На радість ляльки всі зібрались
І з Буратіно обнімались, цілувались,

Затанцювали "Польку-Бабочку", по тому,
Хлопчина поспішив додому.
Нова біда не забарилась -
Вже на шляху злодюги стрілись.

То - хижі Кіт Базіліо й Аліса.
Ото вже Буратіно натерпівся!
У Буратіно гроші відібрали
І поліцейських доберманів нацькували.

Якби не друзі Буратіно:
П'єро, пес Артемон, Мальвіна,
Птахи і джмелики, жучки,
Вужі і гусені, і їжачки,

Які на захист Буратіно стали,
Хоробрість в битві доказали,
На пінчерів стіною йшли,
Злих пінчерів перемогли.

І з Карабасом Буратіно позмагався,
Бо той уперто домагався,
Щоб Буратіно показав дверцята,
Ті потемні, що у комірчині тата.

І Карабаса Буратіно переміг,
Вкінець той бородою довгою, в смолі
Ревів і борсався, і чортихався...
А Буратіно до Лебединого ставка подався

Багато бід ще звідав Буратіно,
З ним Пудель Артемон, Мальвіна,
П'єро - замріяний дивак,
Поет, закохай! Неабияк.

Розумна Черепаха із, ставка - Тортіла
Дала порада Буратіно:
"Думки ти маєш коротенькі - коротенькі,
Сидів би вдома та старанно вчався, дорогенький"

Про підлість Карабаса та грабіжників
розповіла
Здобути ключика із дна ставка допомогла,
Розкрити таємницю про дверцята,
Які знаходяться у комірчині його тата.

Вручивши ключик Буратіно,
Сказала: "Хай щастить тобі хлопчино".
Невдачі переслідували раз у раз,
Безстрашно Буратіно їх долав щораз,

Бо виявився хлопчиком сміливим,
Допомагали, виручали.
А тато Карло вирішальної хвилини
Порятував і друзів, і самого, Буратіно.

Здолавши труднощі, нарешті під кінець,
Велику радість всі зазнали накінець -
За потаємними дверцятами маленькими
Театр ляльковий був новенький,

Увесь у сяйві місяця й зірок.
Там бієзліч ляльок, клоунів і масачок
Виставу радісну давали,
Веселу "Польку" танцювали,

Про вірну дружбу пісеньку співали
І Буратіно прославляли.
Вистава дивна відбулася,
Не дивлячись на злобу Карабаса,

На підлість, підступ Барабаса,
Ненависного Карабаса Барабаса.
Рудій Алісі та Базілію сліпому
Дісталось по заслугі, ще й потому

Їх до театру не впустили.
Вони тікали геть щосили.
Нарешті до театру прибула Тортіла,
Ледь не спізнилася, повзла, спішила.

Вручили їй ще й неабиякий квиток -
Папір пергаментний, на ньому кожний золотий
ріжок.
Цікавий фільм сподобався малятам,
Хоч надто хвилювалися звірята.

Ведмедик схлипував і сльози лив,
Як ляльок Карабас своїх побив.
А Білочка страшенно переймалась,
Коли чорнилами писати Буратіно не вдавалосьь,

За що його Мальвіна покарала
І до чулану зачинити наказала.
Мала Лисичка під стілець забралась -
Через руду Алісу сорому набралась.

А Кіт Базіліо - сліпий
Знеславив рід котячий свій.
А Зайчєня так налякалось,
Що тату й мамі присягалось:

"Я завжди слухатимусь Вас,
Щодня ходитиму у перший клас,
Навчатимуся на відмінно,
Виконуватиму все - все сумлінно".

Усі присутні Карабаса осудили,
Жорстокості та люті не простили.
Тепер сидіти мусить у калюжі,
Бо завинив усім він дуже.

"Кінокартина - пізнавальна
Цікава і для всіх повчальна",
Сова - розумниця сказала
"Я про пригоди Буратіно в казці

О.Толстого прочитала,
І раджу всім малятам
Цю казку прочитати".
Звірята радісно скандують,

Тупцюють ніжками та аплодують :
"Буратіно, Буратіно!
Ти сміливий молодчина!
Слава, слава і хвала" –

Славить далі дітвора,-
"Тату Карло й О.Толстому,
Цвіркуну, і Артемону,
І П'єро й Мальвіні – Ляльці - героїні.

Ще Тортілі - розумасі,
Добрій, щирій Черепасі!
Подякували Пугачу в пенсне
За те, що влаштував кіно лісне.

Сеанс кіно давно скінчився,
Ніхто ще й спати не ложився,
Бо тільки й мови за картину,
За ключик золотий, пригоди Буратіно.

Кінець.

2013 року
Т.В Кржемінська
м.Суми

Чаювання

Сервіз-сюрприз

Гарно вбраний стіл до свята,-
Чаюватимуть малята.
Скатертина урочиста
І вишивана, й барвиста.

На святковому столі
Сяють чашечки нові,
Блюдечка синенькі,
Ложечки маленькі.

Маслянка квітчаста, пишна,
Ще й цукерниця розкішна,
Є й заварювальний чайник,
Він над чашками начальник.

Чайник носиком пихтить,
З носа ситечко стримить.
Отже чайний наш сервіз -
Справжній дітлахам сюрприз.

Чаювання - справжнє свято.
Ласощів смачних багато:
Низка бубликів хрустких,
Пиріжечків запашних,

Мед, варення до смаку
Будь-якому ласуну.

Вже над мідним самоваром
Клубочиться біла хмара.
Самовар "паф-паф", - пихтить
І кипить, і буркотить.

Тож до столу всі сідайте,
Чай у чашки наливайте.
Саме час почаювати
і дорослим, і малятам.

Ох, як добре гостювали,
По три чашки випивали
Чаю диво-запашного
Та відвідали смачного -

Різних ласощів багато.
Чювання - справжнє свято.
Тож завдячуймо сервізу
І приємному сюрпризу.

лютий 201.6 р.
Т.В. Кржемінська
м.Суми

Колисанка

Ліна ляльку колисає,
Стиха пісеньку співає:
"Сон навколо тебе ходить,
Казку за собою водить.

Баю-баю-баю-бай
Котик Мурчик ліг на край,
Пісеньку "мурр-мурр",- муркоче,
Лялечку приспати хоче.

Півник спить і сплять курчата,
Спати вклалися малята,
Іграшки усі поснули.
Спи, маленька, люлі-люлі.

А як вранці сонце встане,
У віконечко загляне,
Буде ніч відпочивати.
Ну а зараз маєш спати.

Люлі-люлі - люлі-бай,
Спи, маленька, засинай".

На ялинці, іграшки святкують,
Весело співають і танцюють.
Ясна зірка на верхівці сяє,
Білий іній самоцвітом грає.

Втіха

Я їду якимось у трамваї
І чую дівчинка співає.
Її дитячий голосочок
Дзвенить, мов срібненький дзвіночок.

Як річка, пісенька та ллється,
А мати радісно сміється.
Зупинка - крихітка виходить
І далі пісеньку виводить.

На серці втіха за дитинку -
Співуху дівчинку - перлинку,
Бо любо, радо так буває,
Як соловейко заспіває.

15.11.3012 року
Т.В.Кржемінська

Лічилочка

Три одуди на гілочці сиділи,
Дві ластівки, меткі, до них підсіли
Співали дзвінко, жваво гомоніли,
І далі ластівки дві полетіли.

Три одуди сидять, як і сиділи,
Горобчики чотири прилетіли.
На гілочці гойдались, цвірінчали,
Трьох одудів із гілочки прогнали.

На гілці залишилося сидіти?
Нам слід, малята, полічити
Яких птахів і скільки?
Не помиліться тільки.

2013 рік. Т.В. Кржемінська
м.Суми

Я іграшки свої люблю

Я Іграшки свої люблю,
Їх доглядаю, бережу.
Пограюсь, ставлю на полицю
Собачку, слоника і кицю,

Ведмедика і ляльку Ніну,
Ще Буратіно і Мальвіну.
Багато іграшок я маю,
Співаю з ними, розмовляю.

Лялька Ніна захворіла,
Нічогісінько не їла.
Чим би я не годувала,
Ротика не розкривала.

Міряю температуру,
З ложечки даю мікстуру,
Липовим медовим чаєм
Ляльку Ніну напуваю.

Вже минули біль, ангіна,
Видужала лялька Ніна.
Отака слухняна лялька.
Все це - правда, а не байка.

Хобот слоненя забило,
Ні сльозинки не зронило.
Я компресика приклала,
Хоботок перев'язала.

Трішки песик вередує
І гарчи ть, і капризує:
Шойно киця пробігала,
Кісточку у нього вкрала.

Я кицюню посварила,
Потім з Бімом помирила.
Всі веселі і здорові
Мої іграшки чудові.

Січень 2013року
Т.В. Кржемтнська м. Суми

Кролик Тусь

Кролика пухнастого
Білого вухастого
Прозивають просто Тусь.

Він раненько прокидається
Одягається, вмивається.
Отакий чистуха - Тусь.

Хрума моркву солоденьку,
Їсть капусточку біленьку
І зроста здоровим Тусь.

Любить книжечки читати
І писати, малювати.
Грамотій маленький - Тусь.

Дріб на барабані грає -
Паличками вибиває.
Веселун - музика Тусь.

З мамою саджа капусту,
Догляда сестричку Мусю.
Помічник старанний Тусь.

Слухається мами й тата,
Хоч пустун, що вже й казати,
Бо вигадник Кролик Тусь.

З дітками товаришує
І співає, і танцює
Славний, здібний Кролик Тусь!

Наостанок, Вам малята,
Зичить радості багато.
Назавжди Ваш Кролик Тусь!

Як вважаєте, малята,
Треба з Туся приклад брати?
Чи сподобався Вам Кролик Тусь?!

13 червня 2012 року
бабуся Тамара Кржемінська
м.Суми.

Брати Бім і Бом

Песик Бім - "Вологий Носик"
Лугову травицю косить,
Песик Бом - "Рябеньке Вушко"
Нагодився дуже слушно.

З грабельками походжає
У валки траву згрібає,
В небі сонце ясно сяє,
Дзвінко пташечка співає.

Вправно песики трудились,
Аж упріли, заморились.
Вже і сонечко сідає,
В небі пташка не співає.

Чмиха, стогне Бім: "Ох, Ох!
Добре, Боме, що ми вдвох".
Бом до Біма: "Правда твоя,
Дуже добре, що нас двоє.

Тож управились швиденько
Буде сіна чималенько".
Повертаючись з покосу,
Ніс косу "Вологий Носик",

Грабельки - "Рябеньке Вушко",
Переймався відчайдушно:
"Заболіла мені спина
і ломота у колінах..."

"Заспокоює Бім Бома:
То насправді лише втома,
Про хворобу тут не йдеться,
Відпочинеш - все минеться".

Так два братики дружили,
Завжди разом спали, їли,
Разом дружно працювали,
Жили, клопоту не мали.

1.05.2016р.
м.Городня

Наспів

Квітнуть, квітнуть дивні квіти
У барвистому віночку.
Той вінок звивають діти
У веселому таночку.

Гей, гей! Звиймося в віночку,
Гей, гей! Звиймося в таночку.

Квітнуть, квітнуть дивні квіти
На сорочці - вишиванці.
Вишиванку славлять діти
В українській пісні, в танці.

Гей йо гей! Вишиваночка,
Гей йо гей! Мов весняночка.

Розквітають дивні квіти
На розкішнім рушникові.
Наче квіти - самоцвіти
І бузкові й калинові.

Гей-гей! Гарний рушничок,
Гей-гей! Український рушничок!

Розквітають дивні квіти
Українська їх природа.
То душа співає в квітах
Українського народу.

Гей-гей! Слався Україно!
Гей-гей! Матінко єдина!

6.02.2016р.
Т.В. Кржемінська
м.Городня

Концерт на лісовій галяві.

Коник скрипочку приніс,
Ніжно грає на весь ліс,
Вовк виводить на тромбоні,
А Ведмідь - на саксофоні,

Жаба очі вирячає,
Вельми щоки надуває:
Вона грає на трубі
До-ре-мі, до-ре-мі.

Білка пісеньку заводить:
"Чи в садочку, чи в городі..."
Лисеня руденьке
На гітарі бренька.

Барабани не згавають,
То зайчата на них грають,
А Сова тут головна -
Диригує, бач, вона.

Ось Сорока об"являє:
"Вам лісний оркестр заграє
Вальс "Чудова казка"
Слухайте Будь ласка"

Лютий 2011 року.

Дитячий оркестр.

Я на цимбалах струнних граю
І паличками вибиваю.
Звук срібний ллється - дзень-дзелень.
У дитсадку святковий день

Сопілка вимовля: "Фю-іть",
Синичка мовбито дзвенить.
Івась на ній "Веснянки" грає,
Весну до діток зазиває.

А Петрик дмухає в трубу,
Вона озвалася "Бу-бу-у",
Мелодію свою виводить.
І гарно, любо так виходить.

Бубон весело дзвенить,
Не вгаває ні на мить,
Бум-бам-бам, та-та-та-та.
Потанцюймо гопака!

Ручки в боки
Та підскоком
"Гопа-гопа, Гопачок",
Вибиває каблучок.

"Туки-туки-туки-туки"
Вибивають закаблуки

Ліна грає на баяні,
А Миколка - на роялі,
В дудочку дудить Галинка,
Диригує Василюк.

На концерті в дитсадочку,
У "Веселому куточку"
Виграє оркестр завзято,
Витанцьовують малята.

Ручки догори здіймають,
Пісні весело співають
Про весну, про Україну,-
Нашу рідну Батьківщину.

2013 рік
Т.В.Кржемінська м.Суми

Музичний таночок

Нотки, в таночок ставаймо,
Гамму музичну співаймо:
До, ре, мі, фа, соль, ля, сі, до,
До, сі, ля, соль, фа, мі, ре, до.

Дружно, гарненько виходить,
Нотки старанно виводить:
До, ре, мі, фа, соль, ля, сі, до,
До, сі, ля, соль, фа мі, ре, до.

Про цвіркуна заспіваймо,
Діток малих звеселяймо.
Ля, Соль, Фа, в коло виходьте,
Пісеньку жваво виводьте.

"Жив-був. зелений Цвіркунчик,
Справжній співак - весейунчик.
Грав він на скрипочці вправно,
вусом поводив забавно.

Гей, йо, ля-ля, гей, йо, ля-ля",-
Ноточка Ля дзвінко- співа.

"Вранці вмивався рососою,
Музику вів за собою,
Чути було на галявці
Радісні пісні, та танці".

Соль і Ля, Фа, Соль і Ля, Фа -
Ноточок тріо дружно співа.

"Квіти йому уклонялись,
Ніжно йому усміхались,
Соком смачним напували
І на стебельцях гойдали.

Гой-да-гой-да, гой-да-гой-да"
Вгору цвіркунчик високо зліта

Нотки всі хором співали,
Наче віночок звивали,
Тихо таночком ходили,
Гамму музичну водили

До, ре, мі, фа, соль, ля, сі, до,
До, сі, ля, соль, фа мі, ре, до.

Ноточки - дітки маленькі
Нотному Стану рідненькі,
Кожна сroe місце знає,
Щиро, охоче співає.

Іванчина "Веснянка"

Сопілонька "Веснянку" грає,
Неначе соловей співає,
Виводить радісно і дзвінко
Вербова гілочка - сопілка.

Навчив сопілку вирізати
І на сопілці гарно грати
Татусь кмітливого Іванка
Ото й звучить його "Веснянка"

"Ой прийди, прийди, Весно красна,
Квітуча Весно, і прекрасна"
Сопілка ніжно промовляє
А з нею все навкруг співає

Джміль

Збудився нині джміль веселий,
Вдяг оксамитове вбрання,
Покинув затишок оселі
До квіточок літа щодня.

Кружляє, "Жу-жу-жу" співає
Веселий джміль у ясний день,
Росичку з квіточок спиває,
З пелюсток сік солодкий п'є.

Гукають квіточки до, нього:
"Веселий джмелику співай!"
Так любо втішно всім від того.
Гей, Сонечко весняне, сяди!

травень 2009 року
Т.В. Кржемінська

Краса кожної пори року

Минає весняна краса,
На зміну їй приходить літня.
синіють ясні небеса,
Природа яскравіше квітне.

Збирає солодкий сочок
Старанна трудівниця - бджілка,
Гуде, мов співає, жучок,
Під кожним листочком - домівка.

Метелик на розу сіда,
Красуня тільки ледь розквітла,
Між тим пригощає, гойда,
Метелика привітна квітка.

Тож, літо несе чудеса
І літечку немає рівні,
Його незрівняна краса
Відтворює картини дивні.

Ось літо пройшло, а краса
Вдягає різнобарвні шати,
Мінливі вгорі небеса,
Осінню пору час стрічати.

Примхлива, та гарна пора.
Вона несе свої пишноти.
До школи іде дівтора,
Осінні настають турботи.

Гаї, сади перевдягти
В одежі ясно - пурпурові,
Корони золоті вдягти
Березам і дубам на крони.

Зимова краса - білий сніг
Що з хмарок снігових кружляє
Дерева, доріжки, поріг,
Всю землю старанно вкриває.

Перше вересня сьогодні

Донька білий фартух одягла,
Білі стрічки в коси заплела
І одразу ніби піросла -
В перший клас Наталочка пішла.

"Таточку, матусенько моя",-
Каже Ната, "Обіцяю я
На відмінно вчитимусь, як Гнат -
Дорогесенький мій старший брат".

Квіточки в руці палахкотять,
Оченята радісно блищать,
Старший брат Наталочку веде
Поруч з ним вона летить - не йде.

Шкільний дзвоник

Веселий дзвонику, ще й друже,
Ти школярам потрібний дуже.
Їх на уроки закликаєш
І про перерви сповіщаєш.

Як тільки він продзеленчить,
Сидять за партами всі вмиль,
Кінець уроку - дзень-дзелень -
Минув шкільний навчальний день.

І перший дзвоник, і останній -
Початок і кінець навчання.
До діток щиро обзивався
І назавжди запам'ятався.

01.09.2009 року
Т.В. Кржемінська

Діткам маленьким загадки простенькі

Я пташка жвавенька маленька,
Краватка на мені чорненька,
Жовтенька грудка, білі щічки.
Як звуть мене? Назвіть /синичка/.

Вуха довгі хвостик коротенький,
Влітку сірий, взимку я біленький.
Полюбляю хрумати морквинку,
А вкладаюсь спати під ялинку, /заїнька/

Я руденький хвостик маю,
Ним слідочки замітаю,
Щоб хорти не наздогнали,
І мене не покусали.

Я на півня полювала.
Та нажаль його не вкрала.
Тільки й напилась водички...
Це була руда... /лисичка/

Я червоне, соковите.
Медом начебто налите.
Полюбляють смакувати
І доросліші малята.

Яблунька мене зродила,
Вранішня росичка вмила.
Від негоди лист ховає.
А як звуть мене? Хто знає? /яблучко/

Червоніє щось у лісі,
Наче дівчинка в намисті,
Усміхається, радіє,
Ароматом духмяніє.

Крихітка така смачненька,
Соковита, солоденька.
Хто ховає в листі личко?
Та то ж ягідка... /суничка/

Нас багато на стеблинці,
Що, мов в'ється по землиці.
Ми на грядці, при нагоді,
Ростемо ще й у городі.

Ми на вид продовгуваті.
Нас смакують у салаті,
Полюбляють, як свіженькі,
Квашені чи солоденькі.

Ми зелені, не гіркі,
А зовуть нас... /огірки/.

жовтень 2009року
Т.В. Кржемінська
м.Суми

Миколчини сни.

Миколці сниться кольоровий сон,
Немов вітається до нього слон,
А мавпочка бананчик простягає,
У небі сонечко яскраво сяє.

Зелені пальми, річка голуба,
У хвилях рибка бавиться, стриба,
А на піску веселе тигренок
Співає, проти сонця гріє лапки.

Строкатенький папуга тут сидить,
Очима кліпає, "Привіт" кричить.
Миколка в голубінь ріки пірнає...
Раптово кольоровий сон зникає.

Миколка - мрійник, хоч іще малий,
Тому, він бачить кольорові сни,
До того, казочок багато знає,
Вірші читає, пісеньки співає.

листопад 2009 року
Т.В. Кржемінська
м.Суми

Діткам слухняненьким цукерки і пряники

Ой лийся водичко,
Умий мені личко,
Ясні оченята,
Малі рученята.

До столу сідаймо,
Смачного бажаймо,
Скуштуймо борщу, каші,
Подякуймо мамі нашій.

Старанна Марішка
Наділа панчішки,
Взула черевички,
Заплела косички.

Гарненька спідничка,
Блакитненька стрічка,
Сорочка вишиванка.
Чепурна Оксанка.

Гарні в Петрика штанці,
Чобітки новенькі,
Світла радість на лиці,
Сяє чуб руденький.

Я люблю свою мамусю
І малу сестричку Мусю.
Подарую їм дарунки:
Песику свого й малюнки.

Верба з весною оживає,
Сережки ніжні одягає.
Я хочу гілочку зламати
Матусі щоб подарувати.

Василинка - веселинка

Василинка - веселинка,
Мила дівчинка - смішинка
Усміхається до всіх,
Несе радість її сміх.

Щедра наша Василинка
Роздає усім смішинки.
Рученята простягайте,
Сміх у жменьки набирайте,

Щоб сміялись ротик, очі,
До веселощів охочі.
Ой, веселі ці смішинки
У малої Василинки

Ха-ха-ха" - палають щічки
У маленької Марічки,
Діти світяться від сміху.
Ото втіха, ото втіха!

А тепер - найголовніше:
"Дякую", - скажіть дружніше.
Діти вдячні Василинці
Василинці - веселинці.

Маленький вереда

Юрчик пхика, губки дме:

"Всі покинулі мене..."

Песик Бім відповіда:

"Бо ти хлопчик - вереда.

Кашка, бачте, не смачна,

Іграшка якась нудна,

Не малюють олівці,

Оля з'їла два млинці.

Вередуєш забагато,

Збилися з ніг і мама, тато.

Всі повернуться до тебе.

Знаєш, що для цього треба?

Можу трішки підказати:

Перестань вередувати,

З іграшками помирися,

Усміхнись, розвеселися.

Слухайся матусі й тата.

Будуть всі тоді казати:

"Ти, Юрасю, молодець!"

От і казочці кінець.

Гойдалка

Гойда! Гойдалка гойдає,
Знизу вгору підлітає.
Тато вчора змайстрував,
Фарбами розмалював.

Аж до неба я злітаю,
Хоч і крильців я не маю,
Не боюся висоти,
Хочу в льотчики піти.

Каруселі

Каруселі, каруселі,
І барвисті, і веселі.
Я на конику сиджу
"І-го-го-о!" як він іржу

Коник мій вперед летить
Не спиняється й на мить
Зупинились каруселі,
Дітки радісні й веселі.

Весняні голоси

Вода бурлить, хлюпоче,
З-під льоду вирватися хоче.
Лід тріскається навкруги.
Ой розступіться, береги!

На річці льодохід,
Бо то весни прихід.
Загатки лід ламає,
Що на шляху стрічає.

Іде весна, і де весна!
Шумує повінь весняна
Широко річка розлилася,
Ген-ген за обрій подалася.

Струмочки дзюркотять,
Граки до нас летять.
Вже сяє сонце золоте,
Весна іде, весна іде!

Як на болоті лід розтане,
Вода на луговині стане,
Враз качки - крячки прилітають,
На воду стомлено сідають.

"Кря-кря", - так качечка гукає,
"Жвяк-жвяк", - їй селезень відповідає.
Вони весну разом стрічають,
Болото рідне величають.

Ледь у полі відтала земля,
Прилетіли сюди звіддаля
Зграї жайворонків - співунів,
З неба ллється дзвінкий їхній спів.

Вони славлять ясний день новий,
Сповідують: "Живий, я живий..."
Подають добрий знак, що весна
Вже прийшла на луги і поля.

Всівся шпак на шпаківні
І пісні співає дивні.
Свище шпак: "Фю-ю-і-і-т~ть!"
Чим довкілля веселить.

Співа синичка: "Дзень-дзень-дзень"-
Гарний день, гарний день!
"Ті-лі-віз, ті-лі-віз"-
Покинь сани, бери віз.

В повітрі сіється тепло,
Воно, на землю вже лягло.
Птахи тепло те відчують,
Додому з вирію вертають.

У лісі дятлик: "Трррр-тук-тук",
Мов барабан, гримить той звук;
Кулик у полі: "Чи-чи-ві..."
На стрісі горобці: "Живі..."

Піснями сповнені ліси
На всі веселі голоси.
Сережки вільха розпускає -
Вільшанка пісеньку співає.

Малинівкою звуть її
І за красу, і за пісні.
У неї пір'ячко, мов жар, горить,
А пісня ніжним дзвоником дзвенить.

Хто знає зяблика, малята?
Що не кажіть - мастак співати!
Він після дощику співає:
"Ф'ю-ф'ю, ля-ля-віч", - витинає.

Дрозди - співучі, незрівняні,
Ліс будять піснями вже зрання.
Ліс весняний аж завмирає,
Коли цей чарівник співає.

Розповіла я вам доволі
Про пісні у лісах, у полі,
На луках і біля порога,
І на болоті, на дорогах.

Це тільки пісеньки - веснянки.
Вони ясні, як світлі ранки.
Науку про птахів вивчайте,
Птахам завжди допомагайте.

Тамара Василівна Кржемінська
2013 року м. Суми

Повчальна гра

Маленькі іграшки в кутку
Затіяли повчальну гру:
Чи знає хто птахів лісних?
Про їхній спів, про них самих?

Які птахи зимують,
Які птахи кочують,
У вирій відлітають,
А навесні вертають?

Ось лапку підніма Лисичка:
"У лісі мешкає синичка,
Метка, весела жовтогрудка", -
Відповіла руденька хутко.

"Веселий дятлик "Тррр-тук-тук" -
У лісі чути його стук -
Зимує, літує - не відлітає,"-
Собачка Бім відповідає.

"У вирій зяблик відлітає,
Як прийде березень, вертає".
Так проказав П'єро малий,
Одразу склавши віршик свій.

Ось тягне ручку: "Знаю я
Усе про пташку солов'я,-
Гарненька лялька Роза,-
"Боїться він морозу,

Заслухатися, як співає,
Та не зимує - відлітає.
Співають у ліску птахи:
Вільшанки, іволги, дрозди,

Та ліс стихає восени:
Летять у вирій ці птахи".
"А ось клести зимують,
А снігурі кочують",-

Кричать ляльки навперебій.

Ворона каркнула й собі:

"Я в лісі теж зимую,

Буває, що й кочую,

Бо мушу скрізь літати,

Щоб їжу здобувати".

"Мурррр, віррно", - мовив вчений Кіт,

Він неабиякий арбітр.

І птаство добре знає,

Хоча і не літає.

Раділи іграшки малі,

Співали іграшки пісні

І славили повчальну гру.

А далі стихло все в кутку.

7.11.2016р.

Урок читання

Мару вчила мати

По складах читати:

"Ма-ма ми-ла Мі-лу ми-лом,

Мі-ла лю-бить ми-тись ми-лом".

Мара дуже уважно

Теж читає протяжно:

"Ма-ра ми-ла ра-му,

Ма-ра лю-бить ма-му".

Мама - Курка так навча

Малюка свого - Курча:

"Я читаю по складах:

Куд-ку-дак, куд-ку-дак".

Мама - Качка теж навча

Першокласника Кача:

"Я читаю по складах:

Ках-ках-ках, ках-ках-ках".

Пес Рябко ось так читав:

"Гав-гав-га, гав-гав-гав".

По складах Рябко читав,

Грамоті синка навчав.

Киця Муронька нявчить,

Кошеня читати вчить:

"Няв-няв-няв, няв-няв-няв",-

Котик слідом повторяв.

Гусеня й собі гелгоче,
По складах читати хоче.
Та читати ще не вміло,
"Га-га-га",- ледь гелпотіло.

Прислухається Теля,
Стиха хвостиком метля.
"Му-му-му",- Корівка мука,-
"Зовсім нескладна наука".

Не второпає Теля,
Тільки хвостиком метля:
"Чи то ме-е, а чи то му-у?
Аж ніяк я не збагну".

"Ти не "мекай", а читай
І за мною повторяй:
Му-му-му",- повчає мати,-
"Маєш Азбуку вивчати".

Склад до складу - буде слово,
Слово до слова - є мова.
Рідну мову треба знати
І любити, поважати.

січень 2014 року
Т.В. Кржемінська
м.Суми

Донька Алла

Захотіла спати Алла,
Поруч ляльку в ліжко вклала.
"Баю-баю-баю-бай,
Спи, Оленко - засинай".

Поки ляльку колисала
І сама заснула Алла.
Нічка по землі ступає,
Сон, Дрімоту зазиває.

Як промінчики засяли,
Алла й лялька з сонцем встали.
Каже Алла: "Нумо встали!
Перш за все - фізичні вправи.

Руки догори здіймаймо
І повільно опускаймо,
А тепер: стриб - стриб жвавіше,
Дихать маємо рівніше".

Радісно сміється Алла,
Вмилась, ліжечко прибрала.
Каже мама: "Наша Алла
Зовсім вже доросла стала".

січень 2014 року
Т.В. Кржемінська
м. Суми

Весняні пісеньки

Кіт сидить на ганку,
Слуха пісні зранку.
Шпак співає дивні
Пісні на шпаківні:

"Ф"ю-ф"ю-ф"ю, віть-віть",-
Музика звучить
Дзеленчать синичка,
Роздувають щічки

"Ті-лі, ті-лі, ті-лі, -
З гаю прилетіли".
Гава прилетіла,
На дротину сіла,

Гучно "Каррр!" - співала,
Ледь не налякала.
Котик теж муркоче,
Заспівати хоче.

"Мр-рр, мрр-няв", - виводить,
Гарно так виходить.
Пісні веселенькі,
Мов хмарки, легенькі.

Тож співаймо, діти,
Щоб весні радіти

Березень 2014р. м. Суми
Т.В.Кржемінська

Матусі на восьме березня

Для мами квіточки намалювала, -
Троянду і барвіночки ясні.
На свято березня подарувала,
У день жіночий, світлий день весни.

Обличчя мамине від щастя сяє,
А очі пестять донечку малу.
Вона з теплом у погляді читає:
Матуся рідна! Я тебе люблю!

Я під малюнком вивела старанно,
І ще в кутку, домалювавши сонечко:
Моя любима лялька Ганна
І любляча Оленка - донечка.

лютий 2004

Ількові подарунки

Я сьогодні намалюю
І матусі подарую
Небо, сонце золоте
І наш сад, що вже цвіте.

Ще візьму рожеві фарби -
Намалюю ляльку Барбі,
Для маленької Натусі.
Що ж зробити для бабусі?

Я для тебе, дороженька,
Зріжу гілочку гарненьку
Із пухнастої вербиці
І поставлю у водицю.

Щоб моя бабуся мила
Святу березня зраділа.
Я бабусеньку свою
Поважаю і люблю.

Так вчинив малий Іллюша,
Вся сім'я раділа дуже:
Любі мама і Натуся,
Мила, лагідна бабуся.

Киця Мурка, лялька Ната,
Песик Пуф, веселий тато.
Дякували всі Ількові
За даруночки святкові.

лютий 2004

Колискова

Вже спочиває
Все навкруги.
В ліжку дрімає
Хлопчик малий.

Сон, мов на крилах,
Поруч літає,
Мати схилилась
Пісню співає:

Прийдуть чудові
Казочки-сни,
Сильний, здоровий,
Синку, рости.

Місяць, бач, з неба
Все осяває,
Ходить, для тебе
Зорі збирає.

Гарний віночок
Звие тобі.
Спи, мій синочку,
Люлі-люлі.

Сонечко вранці
Збудить тебе.
Променем ясным
У землю впаде.

Світле майбутнє,
Сонячні дні
Хай подарує
Доля тобі.

Ти ж дослухайся
Слова мого
І не цурайся
Роду свого.

Ще пам'ятати
Маєш завжди -
Дім захищати,
Мир берегти.

Честь пильнувати,
Волю землі
Та шанувати
Щедрість її.

Місяць тихенько
Зник у вікні.
Спи, мій маленький,
Люлі-люлі".

«Тема: З И М А»

Відлига

Дід Мороз розлінувався,
На перину спати вклався.
Солоденько спить, хропе,
Навіть вухом не веде,

Що надворі непогода:
Тане сніг, дощить, негода.
Отаке серед зими -
Не проїхать, не пройти.

Тож, дідусю, прокидайся
І, будь ласка, постарайся
Підморозить де-не-де,
Хай не дощ, а сніг іде.

Щоб легенькі заметілі
Намели намети білі,
Щоб веселий Сніговик
Забавляв дітей малих.

Дід Мороз скоріш збудився,
Навкруг себе подивився,
Перейматися почав:
"Ох, я зиму занедбав".

Закипіла враз робота,
Працював дідусь з охоти,
Чисто, біло навкруги,
Скрізь лежать пухкі сніги.

Добрий Дід Мороз на диво,
Мовить треба справедливо.
Він у ніч під Новий Рік
Обдарує скрізь усіх.

грудень 2009 року
Т.В. Кржемінська
м.Суми

Діалог із Зимою.

Бавиться Зима, жбурля сніжками,
Засипає білими снігами,
Ясне сонце заморозить хоче,
То гуде, свистить, а то регоче.

Та навіщо так вчиняти з нами -
І з дорослими, і з дітлахами?
Ми на тебе, Зимонько, чекали,
Казочки, пісні для тебе склали.

Ось послухай, Зимонько, послухай,
Зупини морози, завірюхи,
Задзвени бурульками на стрісі
Та вбери ялиноньки у лісі.

Будемо, тебе ми шанувати
І навкруг ялинки танцювати.
Хай цимбали золоті заграють,
Радують усіх і звеселяють.

Усміхнулася Зима й сказала
"Здалеку до вас я завітала.
Хай під білим пухом спить Землиця
Щоб родили житечко, пшениця.

Я - Зима, що люта, я не винна,
Отакою бути я повинна.
Я іскриста, біла, я красива,
Скрізь мету, вбираю - не лінива.

Так розпорядилася Природа,
Навіть в назвах місяців сама негода.
Грудень, січень, лютий - всі студені,
Але діти мене люблять, будьте певні.

Лижі, ковзани, швидкі санчата,
Забавки зимові, Новорічні свята,
Дід Мороз, Снігуронька, ялинка...
Їх чекають в кожному будинку.

Одягайте шуби, шапки, рукавиці
І гайда гуляти на вулицю.
Сніговик на вас давно чекає,
Тільки раз на рік зима буває.

Нумо, діти, у танок ставаймо,
Пісеньку про зиму заспіваймо
І заплескаємо дзвінко у долоні,
Радісно і весело сьогодні

Мов сніжиночки, кружляймо,
Разом, дружно присідаймо,
Щоб не змерзли ноження,
Граймося в сніжки, малята".

Мете, мете Метелиця,
Будем, дітки, веселиться
Зимонька - Зима співає,
На цимбалах вправно грає.

Грудень 2016р.
Т.В. Кржемінська
м. Городня

Узори на вікні

Ой, які узори, на вікні
Дід Мороз подарував мені,
Кожну шибочку розмалював.
Я захоплено їх розглядав.

Ось маленькі зірочки ясні
Ось і гілочка, як на сосні
І сріблястий папороті лист,
Дивовижні квіточки якісь.

У віконце сонце зазира,
З сонечком і казка ожила,-
Виграють малюнки на вікні.
Різнобарвні, ніжні, осяйні.

Дід Мороз на витівки мастак,
А ще щирий втішливий, добряк,
Під ялинкою лунає сміх,
Він цукерками частує всіх.

грудень 2009 року
Т.В. Кржемінська
м. Суми

Танці на галявці

Що за рідкісна картинка?
Ожила в ліску ялинка.
Дід Мороз на неї глянув,
Мало з дива не розтанув.

А Ялинонька аж сяє,
На галявці кружеляє,
Оживила весь лісочок,
Утворився враз таночок.

Заєць - Білячок танцює
Поруч Сірий Вовк тупцює,
Лиска хвостиком метляє
Білка весело стрибає

На соснині дятли грають,
Дзьобом дрібно вибивають:
"Тр-р-р, тук-тук", ліском лунає,
Ліс зимовий звеселяє.

Дід Мороз на це дивився,
Потім і собі пустився
у таночок танцювати,
І звіряток звеселяти.

Смішинки

Киця лапки піджимає,
На пухкий сніжок ступає
Чобітки вона не взула,
Що холодний сніг, забула.

Дятлик скаржиться мені:
"Знайшов шишку на сосні,
Поки снідати вмостився
В сніг сніданок мій звалився".

грудень 2009 року
Т.В.Кржемінська
м.Суми

Веселі жарти

Руденька дівчинка Катруся
А з нею подружка Ганнуся
З гори катались на санчатах,
Коли де не взяли хлоп'ята.

"Дивись", - один сказав:- "Руденька!",-
Поцілив ще й сніжком легенько.
Катруся каже: "Відчепися,
На ніс кирпатий свій дивися".

Сміялись хлопчики й дівчата,
А потім всілись на санчата,
З гори несуться та в сніг - бух!
Перехопило навіть дух.

"Похвалялася Сова:
Мудра в мене, голова".
"Може - ні, а може - так..."
Сумнівався Одуд - птах.

"Подивіться на мою,
На строкату голову,
Вона гарна, показна
І розумна ще яка".

"Що?" - дивується Сова.
"Голова, як голова...
Хай строката голова,
Аби розуму сповна".

Сперечатись не схотів
Одуд, "Пур-р-х" і полетів.
Отож сумніву нема -
В Сови мудра голова.

Снігова красуня.

Зліпили Бабу снігову,
Підмалювали щічки, губи
Стоїть красуня на снігу,
На неї подивитись любо.

Вона всміхається до всіх,
Така собі казкова втіха
І для дорослих, для малих.
Мороз підморгує їй, стиха.

Вона очима повела,
Плечима якось враз стонула,
Неначе й справді, ожила
Весела снігова Красуня.

грудень; 2009 року
Т.В. Кржемінська

Зимова робота

Завірюха, завірюха
У віконце сипле, дмуха,
Сніговієм засніжила,
Замела, запорошила.

Хмари сонце заступали,
Сіють снігом, як з перини,
Каже татові Оксанка:
"Приготуй, будь ласка, санки".

Відповів Оксанці тато:
"З саньми треба зачекати:
Намело скрізь гори снігу,
Не побачиш навіть сліду.

Як сердита завірюха
Нагуляється та вчухне,
Прокладемо скрізь доріжки,
Ще нагромаємося в сніжки,

Бабу виліпимо з снігу
Дітям на веселу втіху.
А тоді, тобі Оксанко,
Наладнаю нові санки,

Щоб несли тебе вони
З найкрутішої гори".
Плескає мала в долоні:
"Хоч би сніг ущух сьогодні,

Бо роботи так багато
Треба виконати з татом".

січень 2003 року
Т.Кржемінська
м.Суми

Метелиця, Хурделиця

Ой, Метелиця, Хурделиця
По землиці снігом стелеться,
Припорошила малу ялинку
До криниці замела стежинку.

Шаром снігу вкрила годівницю.
Так чинити зовсім не годиться!
Вранці снідять прилетять синиці -
Замість зернят - сніг у годівниці.

Білим снігом замела доріжки,
По коліна повгрузали ніжки.
Наш Тарасик у намет звалився,
Ще й сніжок у чобітки набився.

Дітлахи Сніговика зліпили
І йому мітлу вручили.
Сніговик співає, веселиться:
"Ой Метелице, Хурделице, спинися".

Скрізь стежки - доріжки прокладає,
З першим снігом дітвору вітає.
То Зима на землю завітала,
Білим пухом скрізь все чисто вбрала.

грудень 2013 року
Т.В. Кржемінська
м.Суми

Свято

Сніжинка, Сніжинка,
Небесна крижинка
Літає, кружляє,
Пісню співає:

"Зірка на ялинці сяє,
Всіх Снігуронька вітає,
Дід Мороз Червоний Ніс
Подарунки всім приніс,

Рік Новий таночком ходить,
Діток за собою водить.
Тра-ля-ля, тра-ля-ля,
Свято всіх розвеселя.

Сніжинка

Біленька Сніжинка,
Легка, мов пушинка,
Сіла на носа й лоскоче,
Петрик маленький шепоче:

"Ти звідки прилетіла,
Мені на носик сіла?"
"Насунули хмаринки,
Посіяли Сніжинки.

Тебе згори узріла,
Тобі на носа сіла".
Сніжинка проказала,
Одразу ж і розтала.

Сміється Петрик дзвінко:
"Сідай іще. Сніжинко".
Ще й щічку підставляє,
Та снігу вже немає.

грудень 2013 року
Т.В. Кржемінська

Веселий Сніговик

Я - веселий Сніговик
І журитися не звик.
Маю очі з вуголини,
Ніч червоний із морквини.

Завжди усмішка по вуха,
Шуба з снігового пуху,
Шапка зроблена з відра,
А в руці стримить мітла.

Я сміюся, веселюся,
Завірюхи не боюся,
З малюками в сніжки граюсь,
На санчатах з гір спускаюсь.

Їм бурульки залюбки,
Солодесенькі такі.
Їх розвісила на стріхах
Тітонька - Зима для втіхи.

Та для діток то є лід,
Смакувати їх не слід:
Горло можна застудити,
Довго кашляти, хворіти.

Сніг кружляє та кружляє,
Білим пухом все вкриває.
Я замети розкидаю
І доріжки прокладаю,

Щоб у снігових доріжках
Не застрягли діток ніжки.
Я - старанний Сніговик,
Лінуватися не звик.

Синички

Синички, синички -
Птахи невеличкі.
Не бояться ці співухи
Ні зими, ні завірюхи.

Взимку у лісах живуть,
Сім'я з шишочок клюють,
Чи послулих вже комах,
На березах і дубах.

Біленькі грудинка і щічки
В сіро-голубої синички.
У московки шарфичок гарненький,
Чорна шапочка, хвостик коротенький.

"Ці-ці-бі, ці-ці-бі,
Приготуй кожух обі".
І повірте ви синиці -
Приготуйте рукавиці.

Все вона порадить і за все подбає,
Бо з природою ладнає.
А серйозна й клопітка
То синичка - гаїчка лісова.

"Ці-ці-чше," - тихо отак шипить,
Щойно була і зникла за мить.
Чорна з чубчиком синичка -
Гренадерка невеличка.

Ще - чубата, назву має.
І хоч з іншими літає,
Та синиця ця примітна,
Бо коричневенько-світла,

А нагрудник чорний має,
Чорна смуга очі відтіняє.
Загляда синичка у вікно,
Бачу жовте спереду п'ятно,

Галстук чорний у великої синиці,
Списочка зелено-голуба у птиці,
Сало з'їсть, що на дротинці
На моїм балконі,

А ще сім'я в годівниці,
Що на підвіконні.
Заміта метіль сліди.
"Ці-ці-бі, ці-ці-бі" –

Диво-пташка весело співає,
Срібним співом весну зазиває.
Поважайте цю маленьку пташку
За веселу і невтомну вдачу.

Усе літо за потомство дбає
І врожай, природу зберігає.
Про синочок я вам нагадала,
Та не всіх у віршику назвала.

Думаю, про них корисно знати,
Різновиди їх порахувати.
Хай співають весело синиці,
Землю радують і небо, птиці,

Хай цвітуть сади
Та квітнуть квіти,
Хай щасливими
Зростають діти.

Ялинка

Ялинонька на свято завітала,
Здоров'я, щастя діткам побажала.
Духмяний запах принесла яловий,
То пахнуть голки й шишечки смолові.

Тепер вона прикрашена стоїть,
Вогням кольоровими мигтить,
А з гілочок киває Арлекіно,
Сніжиночки блищать і серпантини.

Бурулечка прозоренька повисла
І виграє, ряхтить мінливим блиском.
Ось зайнька, лисичка і вовчок
Звисають із соснових гілочок.

На свято завітали Буратіно
І тато Карло, і Мальвіна
Та пудель благородний Артемон,
Що перемогу виборів над злом.

Ялинонька зібрала всіх на свято
Танцюють і дорослі і малята.
Ялинковий і новорічний світе,
Ти втіху й радості даруєш дітям!

Ще дід Мороз й Снігуронька в дорозі,
Прибудуть з подарунками невдовзі,
Чекайте, виглядайте, дітки, їх.
Нехай лунають пісні, музика і сміх!

Сніжинка

З неба зіронька спустилась,
На ялинці зупинилась.
Це - сніжинонька маленька,
Біла, ніжна і легенька.

Вона щиро звеселилась,
Миготіла і іскрилась,
Бо з ялинкою у парі
В дитсадочок завітали.

У таночку закружляла,
І танцюючи, співала:
"Хоч холодна я крижинка,
Та прозора одежинка

Вся ряхтить, блищить і сяє,
Усіх діток звеселяє.
Я - на платтячку, в короні,
На гірляндах, на долоні.

Я - на щічці у Галинки,
На голівці у Даринки.
Тож кружляймо всі тихенько,
Вгору звиймося легенько.

Новорічне дивне свято
Привітало всіх маляток.
Пада сніг, сніг, сніг...
Поздоровляємо усіх!

Бурулька

Бурулька на стрісі
Ще зранку з'явилась.
Із снігу, водиці
Вона утворилась.

Морозко подихав —
Замерзла водиця.
Бурулька велика
Висить, мов цариця.

Привітно мигає
Бурулька святкова,
Сміється і сяє
Красуня зимова.

Тоді забажала
Прибути на свято.
Туди поспішала,
Де діток багато.

Музики заграють
І будуть радіти,
Пісень заспівають
Бурулька і діти.

Тепер на ялинці
Бурулька висить,
Радіє на гілці,
Дітей веселить.

Ялинонька сяє,
Кружляють малята.
То щастя буяє -
Ялинкове свято.

Новорічні іграшки святкують

На ялинці іграшки дзвеніли,
Весело співали, гомоніли.
Обізвалась Зіронька червона:
"На ялинці я, немов корона,

Із верхівки сяю, всіх вітаю,
Новорічне свято - величаю".
Срібні Кульки різнокольорові
І Бурульки, й Шишечки смолові,

Чародії, Клоуни, Сніжинки,
Коники, ліхтарики, хатинки,
Буси райдужні та Серпантини -
Прикрашають лісові ялини.

Світло ллють Гирлянди електричні
Навіть Вовк - сумирний, симпатичний
Головою Зайчику киває,
"З Новим Роком Сірий!" - промовляє.

З-під Ялинки сніг ряхтить і грає,
Кришталеві іскри висікає,
Новорічна Казка оживає,
Іграшок до свята залучає.

Чари сіють на Ялинку диво,
Рік Новий стрічають шанобливо.
На Ялинці іграшки танцюють.
Добрі Феї чудеса дарують.

31 грудня 2010 року
м.Суми
Т.В. Кржемінська

Снігова царівна Новорічна казочка

Метелиця гуляла
І пісеньку співала -
Веселу пісню дивну
Про Снігову царівну –

Снігуроньку прекрасну,
Привітну, ніжну, ясну,
Що взимку нарадилась,
Під Рік Новий з'явилась.

Матусенька її - Зима
Снігів пухнастих намела
І стеле з них перинку,
Щоб колисать дитинку.

А віхоли зимові
Зіткали їй убори:
Сріблясту кожушинку
І шапочку - пушинку,

А з інею - мережки,
З крижиночок - сережки
Ще чобітки срібненькі,
Мов хутрші, м'якенькі.

Сніжиночки - сестрички
Пошили рукавички,
А Зірочки небесні
Корону їй принесли

І осяйну, й величну,
Оздоблену космічну:
На ній, як сонечко сія,
Велика зірка золота.

Ось снігові хмаринки
Посіяли перлинки,
Що виграють і сяють,
Їй сукню прикрашають.

Усміхнена чудова
Снігуронька зимова.
Сніговичок стрічає,
Стежинки прокладає!

Метелиця співа й про те -
В Царівни серце золоте,
Що щедра, лагідна вона,
Гостинців діткам запасла.

Торбинку має чарівну
І непросту, а золоту.
Вона до нас крокує,
Гукнем - вона почує.

Метелиця спинилась,
І пісня припинилась.
"Аго-ов! Снігуронько, до нас!
До нас у Новорічний час!" -

Запрошують малята
На Новорічне свято.
Снігуронька зачула,
До діток враз гукнула:

"Їду-у-у ! Я поспішаю-ю-ю!"
Зі святом всіх вітаю-ю-ю!"
"Агов-аго-ов!"-лунає знов,-
"Дідусь Мороз уже прийшов!"

Тож, дорогі малята,
Почнемо святкувати,
Радіти і співати,
Навкруг ялинки танцювати.

Вгору рученьки здіймаймо,
Закружляймо, закружляймо,
Дружно Рік Новий стрічаймо!"

Кінець

2016р.

Т.В. Кржемінська
м.Суми